

Transitieplan
Wet toekomst pensioenen
BPF Schilders

Versie per 26 januari 2024

Voorwoord

Al vanaf de start van het fonds in 1951 is er een verplichtstelling in de schilders- en (vastgoed)onderhoudssector. Deze geldt voor alle bedrijfsgenoten, dus voor zowel werknemers als ondernemer met of zonder personeel. Dit past bij het uitgangspunt dat iemand schilder voor het leven is, ook al wordt de rechtspositie soms afgewisseld tussen werknemer en ondernemer. BPF Schilders wenst deelnemers en hun nabestaanden te voorzien van een goed pensioen tegen een aanvaardbare prijs. Betrouwbaarheid, solidariteit en collectiviteit staan daarbij voorop. Belangrijk argument voor deze brede verplichtstelling is het voorkomen van oneerlijke concurrentieverhoudingen in de bedrijfstak. Door eenzelfde pensioenrecht en -plicht af te dwingen, wordt concurrentie op deze arbeidsvoorwaarde voorkomen. Andere argumenten voor de verplichtstelling zijn:

- Het realiseren van een goed pensioen voor alle werkenden in de sector tegen een aanvaardbare prijs. Dit betekent het kunnen handhaven van de levensstandaard na pensionering;
- Het voorkomen van het verslechteren van arbeidsvoorwaarden onder druk van lagere kosten van ondernemers die geen pensioen opbouwen;
- Het ontmoedigen van schijnconstructies.

BPF Schilders is een van de weinige Nederlandse bedrijfstakpensioenfondsen waaraan ondernemers al sinds de oprichting verplicht deelnemen. Er was lange tijd een redelijk stabiel laag aantal ondernemers. De meeste deelnemers waren in dienst bij een werkgever. De laatste decennia is dat veranderd. Op dit moment is grofweg de helft van de deelnemers werkzaam als ondernemer.

De huidige pensioenregeling is een middelloonregeling. De pensioenproducten zijn ouderdomspensioen, partnerpensioen, wezenpensioen en premievrijstelling bij ziekte en bij arbeidsongeschiktheid. Daarnaast kan een deelnemer kiezen voor een vrijwillige ANW-vangnetregeling. Ten slotte is er een gesloten groep pensioengerechtigden voor arbeidsongeschiktheidspensioen.

Als gevolg van de invoering van de Wet toekomst pensioenen (hierna: WTP) hebben de sociale partners in de sector Schilders-, Afwerkings-, Vastgoedonderhoud- en Glaszetbedrijf (hierna: SAVG) keuzes gemaakt in het kader van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Deze keuzes zijn op grond van artikel 150d PW vastgelegd in dit transitieplan.

De sociale partners in de sector Schilders-, Afwerkings-, Vastgoedonderhoud- en Glaszetbedrijf (SAVG) bestaan uit OnderhoudNL LBV, CNV en FNV. Zij zijn samen in 2021 van start gegaan met

het project '*toekomstig pensioencontract*'. Binnen dit project hebben sociale partners samen onderzoek gedaan naar de gevolgen van de WTP voor de pensioenregeling van Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor het Schilders-, Afwerkings- en Glaszetbedrijf (hierna: BPF Schilders). Bij dat onderzoek is BPF Schilders nauw betrokken geweest en zijn analyses met BPF Schilders besproken en gedeeld.

Sociale partners leggen in dit transitieplan de gemaakte keuzes, overwegingen en berekeningen die ten grondslag liggen aan de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel vast. Hierbij gaan sociale partners eveneens in op de manier waarop de tot de transitiedatum opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden omgezet naar het nieuwe pensioenstelsel (invaren). Tot slot leggen sociale partners verantwoording af over de evenwichtigheid van de transitie.

Sociale partners sturen dit transitieplan naar het bestuur van BPF Schilders tezamen met het verzoek om de gewijzigde pensioenregeling vanaf 1 januari 2026 uit te gaan voeren en de tot dat moment opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten middels een interne collectieve waardeoverdracht als bedoeld in artikel 150m Pensioenwet in te varen in de nieuwe pensioenregeling.

Inhoudsopgave

Inleiding – waarom en voor wie is dit transitieplan?.....	6
1. Kaders, uitgangspunten, doelstellingen en randvoorwaarden	7
1.1. Richtinggevende uitgangspunten en doelstellingen transitie	7
1.2. Premie en ambitie	8
2. Solidaire premieregeling als nieuwe pensioenregeling.....	9
2.1. Karakter gewijzigde pensioenovereenkomst.....	9
2.2. Pensioensoorten	9
3. Invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten	17
3.1. Weging van argumenten om in te varen	17
3.2. Verzoek tot invaren	18
4. Invulling contract en vermogensverdeling	19
4.1. Invulling contract.....	19
4.2. Solidariteitsreserve.....	20
4.3. Voorrangsregels bij vermogensverdeling.....	20
4.4. Benodigde dekkingsgraad en procedure bij ‘onderdekking’	23
5. Inzicht in transitie-effecten	24
5.1. Toelichting leeftijdscohorten.....	24
5.2. Doelstelling en maatstaven	24
5.3. Transitie-effecten per leeftijdscohort	25
5.4. Verkennende financiële en economische scenario’s	31
5.5. Nut en noodzaak bijstelling/heroverweging keuzes en invulling.....	32

6	Compensatie	33
6.1	Nut en noodzaak compensatie	33
6.2	Afbakening doelgroep compensatie	33
6.3	Maatstaven en invulling compensatie.....	33
6.4	Financiering compensatie.....	36
7	Verantwoording proces.....	37
7.1	Besluitvormingsproces op hoofdlijnen	37
7.2	Invulling hoorrecht.....	38
7.3	Toelichting overige vormen van betrekken achterbannen	38
8.	Samenvatting en conclusie evenwichtigheid.....	38
Bijlage	.....	42
	Gevoeligheidsanalyse dekingsgraad	42
	Gevoeligheidsanalyse rente.....	53

Inleiding – waarom en voor wie is dit transitieplan?

Dit transitieplan is enerzijds geschreven voor de deelnemers (werknemers en ondernemers), de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden aan de pensioenregeling van BPF Schilders en anderzijds voor de pensioenuitvoerder BPF Schilders met het verzoek tot aanvaarden van deze pensioenregeling. Sociale partners realiseren zich dat de informatiebehoeften van de twee doelgroepen uiteen kunnen lopen.

De (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden willen vooral weten welke keuzes zijn gemaakt: 'wat betekent dat voor mij en zijn mijn belangen voldoende in beeld geweest? En word ik gecompenseerd voor eventueel nadeel van de transitie?'

Voor de opdrachtaanvaarding en het besluit tot invaren heeft het pensioenfonds in hoofdlijnen dezelfde vragen, maar met een grotere mate van diepgang. Daarom beschrijven we ook de meer technisch relevante onderdelen, specifiek voor compensatie en welke rol het pensioenfonds daarbij heeft. Het pensioenfonds zal, bij aanvaarding van de opdracht, op basis van dit transitieplan een implementatieplan opstellen. De technische uitwerking van wat sociale partners met de pensioenregeling en invaren beogen en de uitvoerbaarheid daarvan is relevant voor de onderbouwing van het pensioenfonds in dat implementatieplan.

1. Kaders, uitgangspunten, doelstellingen en randvoorwaarden

Onderstaand is beschreven met welk startpunt en tegen welke achtergrond sociale partners de keuzes gemaakt hebben.

1.1. Richtinggevende uitgangspunten en doelstellingen transitie

Sociale partners hebben een aantal uitgangspunten en doelstellingen voor de nieuwe pensioenregeling geformuleerd. Aan de hand hiervan zijn gemaakte keuzes getoetst. De uitgangspunten zijn:

- In de nieuwe pensioenregeling moeten de pensioenvermogens van (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden sneller kunnen stijgen dan de aanspraken in de huidige regeling.
- De wensen van de deelnemer worden meegenomen in het besluitvormingsproces. Dit betekent dat sociale partners de door hen gemaakte keuzes toetsen op uitlegbaarheid en de mate waarin wordt voldaan aan de wensen en behoeften van de deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.
- Om te voldoen aan de wensen uit het risicopreferentieonderzoek moet er aandacht zijn voor de stabiliteit van de pensioenuitkeringen, opdat gepensioneerden niet snel worden geconfronteerd met een verlaging van hun pensioen in de uitkeringsfase.
- De nieuwe pensioenregeling moet goed uitlegbaar en uitvoerbaar zijn.
- De transitie moet evenwichtig zijn voor alle groepen (ondernemers met en zonder personeel, de werknemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden). Er mogen door de transitie geen onverklaarbare grote procentuele verschillen ontstaan in de pensioenopbouw en tussen de verschillende soorten pensioen van de deelnemers.
- De huidige pensioenregeling (stand 1 juli 2023) is het uitgangspunt voor het inrichten van de nieuwe pensioenregeling.

De doelstellingen zijn:

- De nieuwe pensioenregeling moet deelnemers de mogelijkheid tot een toereikend pensioeninkomen bieden bij pensionering.
- De nieuwe pensioenregeling moet voorzien in de behoeften van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden voor wat betreft pensioensoorten en keuzemogelijkheden.
- De nieuwe pensioenregeling moet een aantrekkelijke arbeidsvoorwaarde zijn.
- Binnen de nieuwe pensioenregeling is solidariteit een belangrijk element en worden risico's zoveel mogelijk gedeeld tussen de verschillende groepen (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

1.2. Premie en ambitie

De pensioenpremie bedraagt 30,10% (2023) van de pensioengrondslag. Werkgevers en werknemers betalen beide 15,05% en de zelfstandige betaalt de volledige premie. Met deze premie kunnen deelnemers een goed pensioen opbouwen tegenover een betaalbare prijs. De hoogte van de premie raakt direct de ambitie van het pensioen van de deelnemers in de toekomst. Daarom beoordelen de sociale partners normaliter iedere 5 jaar of de premie nog aansluit op de ambities. In 2027 zal er een nieuwe beoordeling plaatsvinden.

Voor de transitie naar de **solidaire premiereregeling** (hierna: SPR) hebben sociale partners geanalyseerd of de deelnemers met de huidige premie in de nieuwe regeling tenminste eenzelfde pensioenresultaat kunnen behalen. Dit is onderzocht aan de hand van uitgevoerde vervangingsratio berekeningen met maatmensen van 25, 42 en 52 jaar met een startpositie als startende of instromende deelnemer (bijlage). Hierbij is er gekeken naar de effecten van de nieuwe regeling in drie scenario's:

- Een verwacht scenario: wat de deelnemer naar verwachting krijgt;
- Een slecht weer scenario: wat de deelnemer krijgt als het tegenzit;
- Een goed weer scenario; wat de deelnemer krijgt als het meezit.

Hieruit kwam naar voren dat zowel de startende als instromende maatmensen in het verwachte en goed weer scenario er met de huidige premie op vooruitgaan in de nieuwe pensioenregeling ten opzichte van de huidige pensioenregeling. In het slecht weer scenario zouden de maatmensen er wel op achteruitgaan, maar dit kan opgevangen worden aan de hand van de solidariteitsreserve. Met de uitkomst van de doorrekening van de huidige regeling is dat er met een 70% kans een vervangingsratio te halen is van 60%. In de nieuwe pensioenregeling zal er een 50% kans zijn om een vervangingsratio van 73% te halen. Op basis van deze gegevens hebben sociale partners afstemming gehad met cao-partijen. Gezamenlijk kwamen ze tot de conclusie dat de ambitie en daarbij behorende pensioenpremie niet gewijzigd hoeven te worden.

2. Solidaire premieregeling als nieuwe pensioenregeling

2.1. Karakter gewijzigde pensioenovereenkomst

Vanaf het uiterlijke wettelijke transitie moment, 1 januari 2028, mag alleen nog pensioen worden opgebouwd in een premieregeling. Hierbij hebben sociale partners de keuze gemaakt voor de solidaire premieovereenkomst en niet de flexibele premieovereenkomst. Om ervoor te zorgen dat er een gecontroleerde overgang plaatsvindt, is er met de pensioenuitvoeringsorganisatie (hierna: PUO) PGGM afgesproken om per 1 januari 2026 over te stappen naar de nieuwe premieregeling.

2.2. Pensioensoorten

In het navolgende is per pensioensoort een overzicht van de kenmerken in de huidige en de nieuwe pensioenregeling opgenomen.

2.2.1. Algemeen

Algemeen	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Karakter	Uitkeringsovereenkomst, middelloonregeling	Solidaire premieregeling	Verplichte wijziging, keuze sociale partners (SP)
Deelnemerschap	Werkenden vanaf 16 jaar tot de AOW-leeftijd		Ongewijzigd
Pensioengrondslag	Pensioenloon minus franchise keer gewerkte uren of deeltijdfactor		Ongewijzigd
Pensioenloon	<ul style="list-style-type: none"> Gemaximeerd Werknemers: PRIS-uurloon, maximaal 150 uur per PRIS-periode Ondernemers: winst jaar (t-3) of, bij een starter, jaar (t) 		Ongewijzigd
Franchise	<ul style="list-style-type: none"> Franchise 2023: € 8,34 per uur; € 16.326 per jaar Jaarlijkse aanpassing bij aanvang PRIS-jaar aan loonstijging cao-periode aanvang PRIS-jaar t-1 t/m laatste periode PRIS-jaar t-1. 		Ongewijzigd

Tabel 1: Wijzigingen algemene onderdelen pensioenregeling

2.2.2. Persoonlijk pensioenvermogen

Persoonlijk pensioenvermogen	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Ingangsdatum	AOW-leeftijd		Ongewijzigd
Premie	Percentage van de pensioengrondslag.		Ongewijzigd
Opbouw/dekking	Opbouw 1,738%, van pensioengrondslag per deelnemingsjaar. De opbouw wordt verhoogd met 8% vakantietoeslag.	Persoonlijk pensioenvermogen. Dit vermogen is bestemd voor ouderdoms- en (indien gewenst) partnerpensioen.	Verplichte wijziging, keuze SP
Keuzemogelijkheden bij ingang OP	<ul style="list-style-type: none"> • Uitruil ouderdomspensioen voor partnerpensioen; • Vervroegen; • Hoog-laag. • Deeltijdpensioen 		Ongewijzigd
Uitkering	Vastgestelde uitkering met voorwaardelijke toeslagverlening.	Variabele uitkering	Verplichte wijziging
	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Ongewijzigd
Uitkeringsduur	Levenslang		Ongewijzigd

Tabel 2: Wijzigingen in het persoonlijke pensioenvermogen

2.2.3. Partnerpensioen bij overlijden vóór pensioendatum

Partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Ingangsdatum	1 ^e dag van de maand na overlijden deelnemer		Ongewijzigd
Premie	Percentage pensioengrondslag	Percentage pensioenloon	Verplichte wijziging, keuze SP
Opbouw/dekking	<p>Kapitaalbasis: opgebouwd partnerpensioen verstreken deelnemingsjaren</p> <p>+</p> <p>Risicobasis: 1,2166% verhoogd met 8% vakantiegeld per toekomstig deelnemingsjaar over pensioengrondslag waarbij het pensioenloon gelijk is aan het gewogen gemiddelde (voor werknemers: geïndexeerde) pensioengrondslag</p>	<p>Risicobasis: Tijdelijk Partner Pensioen(TPP) 30 % en Levenslang partner pensioen (LLP) 10 % van het gewogen (voor werknemers: geïndexeerde) pensioenloon en deeltijdfactor. De dekking wordt verhoogd met 8% vakantietoeslag.</p> <p>+</p> <p>Eerbiediging van vóór de transitie opgebouwd partnerpensioen</p>	Verplichte wijziging, keuze SP
Einde deelname	Opgebouwd partnerpensioen blijft behouden	Verplichte uitloopdekking tijdens WW/ZW en in overige gevallen 6 maanden	Verplichte wijziging, keuze SP
Keuzemogelijkheden	n.v.t.	Keuze voor voortzetting van de	Verplichte wijziging, keuze SP

		dekking. De risicopremie wordt via uitruil ten laste van het persoonlijk pensioenvermogen gebracht. De voorzetting is onbeperkt tot aan afkoopgrens.	
Uitkering	Vastgestelde uitkering met voorwaardelijke toeslagverlening	Variabele uitkering	Verplichte wijziging
	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Ongewijzigd
Uitkeringsduur	Levenslang	TPP: Tot de AOW-datum LPP: Levenslang	Verplichte wijziging

Tabel 3: Wijzigingen partnerpensioen bij overlijden voor pensioendatum

2.2.4. Wezenpensioen

Wezenpensioen	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Ingangsdatum	1 ^e dag van de maand na overlijden deelnemer		Ongewijzigd
Premie	Percentage pensioengrondslag	Percentage pensioenloon	Verplichte wijziging, keuze SP
Opbouw/dekking	Opbouw 0,2625% van pensioengrondslag per deelnemingsjaar. De opbouw wordt nog verhoogd met 8% vakantietoeslag.	Risicobasis: 10% van het pensioenloon/de ouderdomsuitkering + Eerbiediging van vóór de transitie opgebouwd wezenpensioen	Wijziging, keuze SP
Einde deelname	Opgebouwd wezenpensioen blijft behouden.	Verplichte uitloopdekking tijdens WW/ZW en in overige gevallen 6 maanden	Verplichte wijziging, keuze SP
Uitkering	Vastgestelde uitkering met voorwaardelijke toeslagverlening.	Variabele uitkering	Verplichte wijziging
	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Ongewijzigd

Uitkeringsduur	Tot 23 jaar	25 jaar. Geëerbiedigd wezenpensioen tot 23 jaar.	Verplichte wijziging
----------------	-------------	---	----------------------

Tabel 4: Wijzigingen wezenpensioen

2.2.5. ANW-vangnetregeling

Deelnemers aan de basispensioenregeling kunnen vrijwillig deelnemen aan een ANW-vangnetregeling. De dekking is onafhankelijk van het pensioenloon. De premie is leeftijdsafhankelijk.

ANW-vangnetregeling	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Vrijwillige aanvulling	Vrijwillige keuze deelnemer	Geen mogelijkheid meer tot deelnemen, behalve voor de pensioengerechtigde die reeds een koopsom heeft voldaan voor verlenging van de dekking na ingang ouderdomspensioen.	Keuze SP
Ingangsdatum	De 1e van de maand na overlijden van de deelnemer		Ongewijzigd.
Uitkering	Vastgestelde uitkering met voorwaardelijke toeslagverlening	Variabele uitkering	Verplichte wijziging
	Uitbetaling in maandelijkse termijnen en 8% vakantiegeld in mei		Ongewijzigd
Opbouw/dekking	Leeftijdsafhankelijke premie		Ongewijzigd
Uitkeringsduur	Tot de AOW-datum. Daarnaast eindigt de uitkering op de laatste dag van de maand waarin de ANW-gerechtigde in het huwelijk treedt of een gezamenlijke huishouding gaat voeren.		Ongewijzigd

Tabel 5: Wijzigingen ANW-vangnetregeling

2.3.5 Premievrijstelling bij ziekte en arbeidsongeschiktheid

Premievrijstelling bij ziekte	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Dekking	Voortzetting premiebetaling voor rekening BPF Schilders als werknemer tijdens ziekte niet of minder kan werken.		Ongewijzigd
Duur	Vanaf 53 weken ziekte van werknemer tot en met ingang WIA.		Ongewijzigd
Grondslag	Gewogen gemiddelde geïndexeerde uurloon 13 PRIS-perioden voor 1e ziektedag en gewogen gemiddelde deeltijdfactor.		Ongewijzigd

Tabel 6: Wijzigingen premievrijstelling bij ziekte

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Reden
Dekking	Premievrije voortzetting tijdens arbeidsongeschiktheid		Ongewijzigd
Hoogte dekking	<ul style="list-style-type: none"> Werknemer: afhankelijk van uitkeringspercentage WIA/WAO IB-ondernemer: afhankelijk van mate van arbeidsongeschiktheid 		Ongewijzigd
Duur	<ul style="list-style-type: none"> Werknemer: vanaf ingang WIA (104 weken ziekte) zolang de werknemer een WIA-uitkering ontvangt. IB-ondernemer: vanaf 53 weken ziekte zolang de IB-ondernemer een arbeidsongeschiktheidsuitkering ontvangt. Ontvangt de IB-ondernemer geen arbeidsongeschiktheidsuitkering dan duurt de premievrije voortzetting maximaal 3 jaar. 		Ongewijzigd
Grondslag	<ul style="list-style-type: none"> Werknemer: gewogen gemiddelde geïndexeerd en gewogen gemiddelde deeltijdfactor uurloon 13 PRIS-perioden voor 1e ziektedag IB-ondernemer: gewogen gemiddelde pensioenloon en deeltijdfactor in ten hoogste vijf kalenderjaren voorafgaand aan de 1^e ziektedag. 		Ongewijzigd

Tabel 7: Wijzigingen premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

2.3.6 Arbeidsongeschiktheidspensioen

Er is een gesloten groep rechthebbenden van een arbeidsongeschiktheidspensioen. Dit betreft de deelnemers die tijdens de deelname aan de pensioenregeling arbeidsongeschikt werden in de zin van de WAO.

Arbeidsongeschiktheidspensioen	Huidige pensioenregeling	Nieuwe pensioenregeling	Status
Uitkering	Vastgestelde uitkering met onvoorwaardelijke toeslagverlening.	Variabele uitkering.	Wijziging, keuze SP
Uitbetaling	Uitbetaling in 12-maandelijke termijnen en 8% vakantiegeld in mei.	Uitbetaling in 12-maandelijke termijnen en 8% vakantiegeld in mei	Ongewijzigd

Tabel 8: Wijzigingen arbeidsongeschiktheidspensioen

3. Invaren van opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten

De wijziging van de pensioenregeling heeft alleen gevolgen voor de toekomstige pensioenopbouw. Dit betekent dat de tot de transitie opgebouwde pensioenen niet automatisch gewijzigd worden. Om de tot de transitie opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten en de vanaf de transitie op te bouwen pensioenaanspraken bij elkaar te houden, kunnen sociale partners kiezen voor invaren. De tot het invaarmoment opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten worden dan via een interne collectieve waardeoverdracht ingebracht in de nieuwe pensioenregeling. In de WTP is invaren als standaardpad gedefinieerd. De wetgever ziet invaren namelijk als belangrijk onderdeel om het nieuwe pensioenstelsel tot een succes te maken.

3.1. Weging van argumenten om in te varen

Sociale partners hebben de voor- en nadelen van het invaren van bestaande aanspraken gewogen. Hierbij zien zij de volgende voordelen van invaren:

- Door het pensioen onder te brengen in één regeling, bij één pensioenfonds, wordt de begrijpelijkheid voor deelnemers vergroot.
- De overgang naar de WTP verhoogt het pensioenperspectief voor deelnemers. Er is eerder perspectief op verhogingen en er is geen sprake van een wettelijke beperking op deze verhogingen. Door bestaande aanspraken in te varen, kan ook hier worden geprofiteerd van de voordelen van de WTP.
- Het financieren van (een deel van) de compensatie voor het afschaffen van de doorsneesystematiek met een deel van het ingevaren vermogen is mogelijk mits de dekkingsgraad bij het invaren hoger is dan 103%. Dit voorkomt dat deelnemers worden benadeeld door de afschaffing van de doorsneesystematiek.
- De risicodeling binnen het collectief blijft mogelijk als de bestaande aanspraken worden ingevaren.
- Zowel de uitvoeringskosten als de risico's zijn lager als de huidige regeling niet naast de nieuwe regeling in stand wordt gehouden. Het hanteren van twee uitvoeringssystemen voor het huidige FTK en de nieuwe pensioenregeling brengt aanvullende kosten en risico's met zich mee. Door de opgebouwde pensioenaanspraken in te varen hoeft geen pensioenregeling onder het huidig FTK in stand te blijven, en is de pensioenregeling als geheel – zowel verleden als toekomst – een pensioenregeling onder de WTP.
- Er wordt voorkomen dat er een gesloten pensioenregeling ontstaat, waarin veroudering zal optreden. Op termijn zou daarin minder beleggingsrisico genomen kunnen worden, waardoor de verwachte toeslagverlening omlaaggaat.
- In de huidige FTK-regeling profiteren de deelnemers niet van de verminderde kans op verlaging dankzij de solidariteitsreserve in de SPR.

De sociale partners zien ook nadelen aan het invaren van bestaande aanspraken:

- Tijdens de opbouwfase bestaat er voor de deelnemer meer onzekerheid over de hoogte van het verwachte pensioen.
- Bij een eventuele verlaging zullen de pensioenen harder dalen in de SPR dan in de huidige regeling.
- Het invaren van bestaande pensioenaanspraken en -rechten vraagt om toekenning van het huidige collectieve vermogen van het fonds aan individuele kapitalen en collectieve reserves. Deze toedeling is complex en brengt mogelijk een juridisch risico met zich. Goede onderbouwing van gemaakte keuzes, toetsen op evenwichtigheid onder verschillende omstandigheden en heldere communicatie zijn hierin belangrijk, maar kunnen de juridische risico's niet volledig uitsluiten.

Sociale partners hebben ook de impact van invaren voor deelnemers getoetst en concluderen dat bij invaren op basis van de voorgestelde voorrangregels in hoofdstuk 4, deelnemers niet onevenredig benadeeld worden. Hierbij is er gekeken naar deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden, alsmede voor hun meeverzekerde eventuele partners en kinderen. De transitie-effecten zijn weergegeven in hoofdstuk 5.

3.2. Verzoek tot invaren

Alles overwegende, achten sociale partners de voordelen van het invaren van de opgebouwde pensioenaanspraken en pensioenrechten groter dan de nadelen. Sociale partners verzoeken BPF Schilders dan ook om per de transitiedatum de opgebouwde aanspraken door middel van een collectieve waardeoverdracht volgens artikel 150m van de Pensioenwet in te varen in de nieuwe pensioenregeling. Dit geldt voor het ouderdoms-, partner- en wezenpensioen en alle pensioenuitkeringen (inclusief arbeidsongeschiktheidspensioenuitkeringen en uitkeringen uit de ANW-vangnetregeling),

In hoofdstuk 4 worden de doelstellingen en principes voor invaren weergegeven.

4. Invulling contract en vermogensverdeling

4.1. Invulling contract

Sociale partners hebben gekozen voor de solidaire premieregeling. Zij menen dat dit type contract het beste past bij de doelstellingen en de populatie werknemers en ondernemers. Het ontzorgt de deelnemer meer dan in de flexibele premieregeling en kent meer risicodeling/solidariteit.

Daarnaast kiezen sociale partners voor een collectieve uitkeringsfase. Hiermee kan worden gerealiseerd dat alle uitkeringsgerechtigden onderling rendementen en risico's blijven delen en de lopende uitkeringen op gelijke manier worden verhoogd of verlaagd. Dit verhoogt de uitlegbaarheid van de regeling.

Binnen de solidaire premieregeling is sprake van één beleggingsbeleid op fondsniveau. Het biedt de mogelijkheid voor het fonds om ervoor te kiezen om ten behoeve van de jongeren de 'leenrestrictie' op te heffen wat naar verwachting leidt tot een hoger pensioen op pensioendatum. De invulling van het beleggingsbeleid is de verantwoordelijkheid van het bestuur van BPF Schilders.

Het persoonlijk pensioenkapitaal is leidend voor de hoogte van de uitkeringen. Afhankelijk van de hoogte van het projectierendement wordt bepaald hoeveel van het pensioenkapitaal kan worden uitgekeerd. De hoogte van het projectierendement wordt bepaald door het bestuur. Het bestuur heeft gekozen voor de rentetermijnstructuur (hierna: RTS) zoals deze maandelijks door DNB wordt gepubliceerd, zonder een op- of afslag. Dit projectierendement is consistent met het rendement op risicovrije beleggingen, zodat het verwachte overrendement op zakelijke waarden kan worden gebruikt voor een verhoging van de lopende uitkeringen. Daarnaast sluit de keuze voor de RTS aan bij de huidige waardering van de uitkeringen, zodat er als gevolg hiervan geen effecten ontstaan bij invaren.

Binnen de solidaire premieregeling bestaat ook de mogelijkheid om veranderingen van de uitkeringen als gevolg van beleggingsresultaat te spreiden over een aantal jaren. Sociale partners kiezen voor een spreidingsperiode van 3 jaar, waarmee de zekerheid over de hoogte van de uitkeringen voor uitkeringsgerechtigden wordt vergroot en de kans op verlagingen wordt verkleind.

Via de verplichte solidariteitsreserve wordt beoogd om verlaging van lopende uitkeringen en negatieve vermogens te voorkomen en langlevensrisico op te vangen. De invulling van de solidariteitsreserve wordt verder uitgewerkt in paragraaf 4.2.

4.2. Solidariteitsreserve

Sociale partners wensen de solidariteitsreserve zo efficiënt en effectief mogelijk in te richten.

Hierbij benoemen zij de volgende aanwendingsdoelen:

- voorkomen van nominale verlagingen van uitkeringen;
- opvangen van het macro langlevens risico;
- voorkomen van negatieve vermogens in het geval van en als gevolg van het opheffen van de leenrestrictie (wettelijke verplichting, alleen indien van toepassing).

De solidariteitsreserve moet de beoogde aanwendingsdoelen ook met redelijke zekerheid kunnen waarmaken. Een verlaging van de nominale uitkeringen wordt daartoe zo veel mogelijk voorkomen door een aanvulling van de uitkering tot het niveau van het vorige jaar vanuit de solidariteitsreserve.

De solidariteitsreserve kan niet negatief zijn en bedraagt maximaal 10% van het totale pensioenvermogen. Jaarlijks wordt 5% van het overrendement (mits positief) toegevoegd aan de solidariteitsreserve. De reserve wordt actief gevuld uit het overrendement tot een maximum omvang van 5% van het totale pensioenvermogen. De reserve kan groeien tot maximaal 10% van het totale pensioenvermogen. Indien de reserve een omvang van meer dan 10% bereikt wordt het surplus verdeeld over de individuele deelnemerskapitalen, naar rato van blootstelling aan overrendement. De omvang van een initiële storting hangt samen met de voorrangregels bij invaren.

4.3. Voorrangregels bij vermogensverdeling

Sociale partners hebben samen met het bestuur van BPF Schilders gesproken over de acties die het fonds neemt op het moment van invaren, waaronder ook de wijze waarop het fondsvermogen wordt toegedeeld aan de verschillende doelen. Door middel van het opstellen van voorrangregels, hebben partijen transitiedoelstellingen benoemd en geprioriteerd. Hierbij is een breed spectrum aan mogelijke omstandigheden besproken en beoordeeld.

Sociale partners en het bestuur van BPF Schilders hebben hierin de volgende doelstellingen met toelichting, in volgorde van prioriteit benoemd:

1. Voorkomen van een verlaging van lopende uitkeringen na invaren;
  - o Een verlaging raakt pensioengerechtigden direct in de portemonnee.
  - o Bovendien is uit onderzoek gebleken dat deelnemers een korting als veel vervelender ervaren dan het niet toekennen van een toeslag, en het vertrouwen in

het nieuwe stelsel onmiddellijk geschaad wordt (de perceptie kan dan ontstaan dat het nieuwe stelsel leidt tot lagere pensioenen).

2. Iedereen krijgt zijn voorziening pensioenverplichtingen (VPV) gestort als persoonlijk pensioenkapitaal;
  - Dit is het voor deelnemers gereserveerd pensioenvermogen. Deelnemers kunnen dit ervaren als onderdeel van hun pensioenopbouw.
3. Compenseren van de achteruitgang van groepen deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek;
  - De afschaffing van de doorsneesystematiek leidt tot een achteruitgang in de pensioenverwachting van groepen actieve deelnemers. Sociale partners wensen deze achteruitgang te compenseren.
  - Sociale partners en het bestuur van BPF Schilders maken hierbij onderscheid tussen een minimale compensatie en een geambieerde compensatie:
    - Minimale compensatie ziet toe op de achteruitgang van pensioenopbouw als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek zonder rekening te houden met effecten vanuit de dubbele transitie.
    - Geambieerde compensatie ziet toe op de achteruitgang van het verwachte pensioen als gevolg van de totale transitie.
4. Voldoende hoge vulling van de solidariteitsreserve op het moment van invaren;
  - Deelnemers waarderen een hoge mate van zekerheid over hun uitkeringen. Door de solidariteitsreserve bij de transitie direct te vullen, kan deze direct worden aangewend en kan de kans op een verlaging in de eerste jaren na de transitie sterk worden beperkt.
5. Koopkrachtbehoud, waarbij rekening wordt gehouden met inflatie in het jaar voor transitiemoment;
  - De sociale partners wensen dat niet alleen de nominale uitkering van deelnemers op peil te houden, maar ook hun koopkracht.
6. Beperkte herverdeling ten opzichte van het huidige contract, wat betekent dat het resterende vermogen wordt verdeeld zoals passend is bij de verwachtingen in het FTK.
  - Dit betekent dat het resterende vermogen na stap 1 t/m 5 wordt verdeeld zoals passend is bij de verwachtingen in het FTK.

- Binnen het FTK wordt beoordeeld hoeveel toeslag levenslang kan worden toegekend. Om deze reden kiezen partijen bij een hoge dekkinggraad voor toepassing van de standaardmethode met levenslange spreiding.
7. Bij voldoende hoge dekkinggraad past hierbinnen ook een tegemoetkoming in de in het verleden opgelopen toeslagachterstanden.

Wettelijk mag alleen worden ingevaren bij een dekkinggraad hoger dan 90%. Partijen hebben verschillende dekkinggraadscenario's besproken om te komen tot een robuuste formulering van de voorrangsregels. Op basis van de wettelijk geldende randvoorwaarden en bovenstaande prioritering van doelstellingen zijn de voorrangsregels als volgt opgesteld:

Actuele dekkinggraad op transitiemoment	Bijbehorende voorrangsregels
< 90%	1. Pensioenen verlagen tot dekkinggraad 90%
90% - 103%	1. Vulling MVEV en operationele reserve 2. Vulling solidariteitsreserve met 1% van vermogen vanuit waar lopende uitkeringen op peil worden gehouden 3. Invaren van tekort conform standaardmethodiek met spreidingsperiode 10 jaar
103% - 106%*	1. Vulling MVEV en operationele reserve 2. Iedereen krijgt eigen VPV als pensioenkapitaal 3. Aanvulling van solidariteitsreserve tot 2% van onderliggend vermogen 4. Daarna financiering van minimale compensatie
106%* - 120%	1. Vulling MVEV en operationele reserve 2. Iedereen krijgt eigen VPV als pensioenkapitaal 3. Vulling solidariteitsreserve tot 2% van onderliggend vermogen 4. Financiering compensatie - Bij dekkinggraad 106%: minimale compensatie - Daarna aanvullen tot geambieerde compensatie 5. Na bereiken geambieerde compensatie, in gelijke mate vulling solidariteitsreserve van 2% naar 5% van onderliggend vermogen, én 6. Restant buffer toedelen conform standaardmethode met maximale spreidingsperiode
120% - 130%	1. Vulling MVEV en operationele reserve 2. Iedereen krijgt eigen VPV als pensioenkapitaal

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Financiering compensatie t.b.v. geambieerde compensatie 4. Vulling solidariteitsreserve 5% van onderliggend vermogen 5. Verhoging pensioenkapitalen alle deelnemers met inflatie over jaar voor transitie 6. Restant buffer toedelen conform standaardmethode met maximale spreidingsperiode
➤ 130%	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vulling MVEV en operationele reserve 2. Iedereen krijgt eigen VPV als pensioenkapitaal 3. Financiering compensatie t.b.v. geambieerde compensatie 4. Vulling solidariteitsreserve 5% van onderliggend vermogen 5. Verhoging pensioenkapitalen alle deelnemers met inflatie over jaar voor transitie 6. Vermogen boven dekkingsgraad 130% voor de helft toekennen als eenmalige tegemoetkoming opgelopen toeslagachterstanden (vanwege uitvoerbaarheid uniform toegepast voor alle deelnemers) 7. Restant buffer toedelen conform standaardmethode met maximale spreidingsperiode

Tabel 9: Voorrangsregels bij verschillende dekkingsgraden

* Grens wordt vastgesteld als 103% + compensatielast t.b.v. minimale compensatie + vulling solidariteitsreserve tot 2% van onderliggende vermogen.

Sociale partners achten bovenstaande voorrangsregels evenwichtig voor alle deelnemersgroepen. In geval van een lage dekkingsgraad wordt enige herverdeling geaccepteerd om lopende uitkeringen op peil te houden. Door dit echter te financieren vanuit een kleine vulling van de solidariteitsreserve is de benodigde herverdeling van tijdelijke aard en daardoor beperkt. Partijen achten dit wenselijk ten behoeve van het behoud van vertrouwen in de regeling.

Zodra de dekkingsgraad het toelaat, wordt vermogen gelijkelijk toegekend aan compensatie en de vulling van de solidariteitsreserve. Actieve deelnemers hebben baat bij de compensatie, oudere deelnemers juist bij de vulling van de solidariteitsreserve.

Wanneer voldoende vermogen aanwezig is om ook pensioenkapitalen te verhogen, wordt hierin gestreefd naar een beperking van herverdeling ten opzichte van het huidige stelsel, zodat deelnemers op vergelijkbare wijze profiteren van de reeds aanwezige buffer als ze binnen het FTK zouden kunnen verwachten.

4.4. Benodigde dekkingsgraad en procedure bij 'onderdekking'

Uit genoemde voorrangsregels volgt een:

- Minimale invaardekkingsgraad van 90%
- Invaardekkingsgraad van 106%*

De minimale invaardekkinggraad is de dekkinggraad waarbij uitkeringen van ingegane pensioenen bij invaren niet verlaagd hoeven te worden. De invaardekkinggraad is de dekkinggraad die benodigd is voor een verantwoorde, uitlegbare en evenwichtige overstap naar het nieuwe pensioenstelsel.

Indien de actuele dekkinggraad van BPF Schilders op het transitiemoment lager is dan 90%, worden bestaande pensioenaanspraken en -rechten eerst uniform verlaagd tot de dekkinggraad 90% bedraagt. Op dat moment kan worden ingevaren conform bovenstaande voorrangsregels.

5 Inzicht in transitie-effecten

5.1 Toelichting leeftijdscohorten

Sociale partners hebben het effect van de transitie, inclusief alle in dit transitieplan genoemde maatregelen, beoordeeld op basis van evenwichtigheid. Hierbij hebben zij naar onderstaande deelnemersgroepen gekeken:

- Status: actieve deelnemers, gewezen deelnemers en uitkeringsgerechtigden
- Leeftijd van leeftijd 20 tot leeftijd 90
- Voor verschillende startdekkinggraden

5.2 Doelstelling en maatstaven

De transitie-effecten moeten inzichtelijk gemaakt worden door in ieder geval de netto profijt effecten van de transitie in kaart te brengen. Door middel van het netto profijt wordt de marktwaarde van het nieuwe pensioencontract voor ieder deelnemerscohort vergeleken met de marktwaarde van het huidige pensioencontract.

Daarnaast hebben sociale partners gekeken naar de verandering in de reële pensioenverwachting en de kans op een verlaging tijdens de uitkeringsperiode voor verschillende maatmensen. Tevens worden UPO-bedragen getoond.

Uitgangspunten van de analyses:

- Economie: Scenarioset met eigen economische verwachtingen per juni 2023
  - Netto profijt op basis van door DNB gepubliceerde Q-set per juni 2023
  - UPO-bedragen op basis van door DNB gepubliceerde P-set per juni 2023
  - Gevoeligheidsanalyse op netto profijt en UPO-cijfers met +/- 1% rente.
- Invaarmethode: conform voorrangsregels hoofdstuk 4

- Start dekkingsgraad: 130%
  - Gevoeligheidsanalyse bij dekkingsgraden 95%, 105%, 115%, 140%
- Huidig contract: in lijn met Haalbaarheidstoets 2023
- Nieuw contract: SPR, beleid zoals beschreven in hoofdstuk 3, op basis van voorlopige werkhypothese beleggingsbeleid

5.3 Transitie-effecten per leeftijdscohort

In de vergelijking tussen het FTK en SPR worden de voorrangregels bij invaren gevolgd om het beschikbare kapitaal te verdelen over de verschillende doelstellingen bij invaren. Onderstaande uitwerking toont voor de verschillende startdekkingsgraden aan hoe dit eruit zou zien.

Dekkingsgraad op transitiemoment	95.0%	105.0%	115.0%	130.0%	140.0%
MVEV en operationele reserve (OR)*	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%	3.0%
Dekkingsgraad na MVEV en OR	92.2%	101.9%	111.6%	126.1%	135.8%
Doelstelling: solidariteitsreserve*	1.0%	1.8%	4.0%	5.0%	5.0%
Doelstelling: compensatie*	0.0%	0.0%	2.8%	1.6%	1.2%
Doelstelling: inflatiecorrectie 2026*	0.0%	0.0%	0.0%	1.5%	1.4%
Doelstelling: tegemoetkoming opgelopen achterstanden*	0.0%	0.0%	0.0%	0.0%	3.6%
Dekkingsgraad na doelstellingen	91.2%	100.0%	103.7%	115.6%	120.1%
Resterend voor extra verdeling over persoonlijke pensioenvermogens	-8.8%	0.0%	3.7%	15.6%	20.1%

Tabel 9: Dekkingsgraad op transitiemoment *Uitgedrukt ten opzichte van het vermogen

Basisscenario dekkingsgraad 130%

Verwachte reële uitkeringen

Onderstaande figuren 1 en 2 tonen de verwachte pensioenuitkomsten van de SPR ten opzichte van de huidige FTK-regeling. Het betreft een vergelijking van de reële pensioenuitkering over de uitkeringsperiode van de varianten ten opzichte van het huidige FTK. Dit geeft de procentuele verandering weer van de uitkeringen in SPR, ten opzichte van de uitkering in FTK.

Leeftijd	Uitkering reëel t.o.v. huidig FTK - DG 130%					
	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
Niet-actieven						
25	36%	65%	100%	304%	156%	1149%
30	38%	66%	100%	256%	151%	943%
35	43%	62%	100%	208%	147%	724%
40	46%	61%	100%	176%	140%	491%
45	49%	58%	100%	140%	135%	337%
50	55%	51%	100%	115%	130%	234%
55	60%	59%	100%	104%	126%	177%
60	67%	63%	100%	100%	122%	151%
65	75%	74%	100%	100%	118%	136%
70	81%	81%	100%	104%	115%	130%
75	85%	83%	100%	103%	114%	124%
80	88%	88%	100%	103%	113%	119%
85	91%	91%	100%	103%	110%	115%
90	93%	94%	100%	103%	107%	112%

Figuur 1: Verwachte uitkering FTK en SPR, niet-actieven

Voor de niet-actieve deelnemers (slapers en gepensioneerden) is voornamelijk een vooruitgang ten opzichte van het FTK te zien (figuur 1). Enkel voor de groep 60 tot 65-jarigen is geen vooruitgang te zien. Zij worden immers niet gecompenseerd in de dubbele transitie, krijgen wel een hoger kapitaal mee dan de VPV, maar ondervinden nog wel een nadeel van het gewijzigde contract, vanwege het lagere risicoprofiel over hun resterende levensduur. Per saldo blijft de verwachting voor deze deelnemers gelijk. Met name voor jonge slapers zijn de verschillen groot, maar dit betreft wel kleine pensioenen.

Leeftijd	Uitkering reëel t.o.v. huidig FTK - DG 130%					
	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
Actieven						
25	54%	67%	100%	165%	134%	442%
30	55%	63%	100%	162%	134%	426%
35	55%	61%	100%	142%	131%	385%
40	56%	60%	100%	131%	129%	325%
45	57%	56%	100%	114%	128%	237%
50	59%	52%	100%	101%	124%	189%
55	62%	60%	100%	102%	122%	166%
60	68%	64%	100%	101%	121%	150%
65	75%	75%	100%	103%	118%	140%

Figuur 2: Verwachte uitkering FTK en SPR, actieven

Het effect van het afschaffen van de doorsneesystematiek zorgt ervoor dat deelnemers in de groep 50 tot 66 jaar een lagere pensioenverwachting zouden hebben indien er geen expliciete compensatie zou worden verleend. Door bij het invaren expliciet vermogen te alloceren naar de

compensatie van deze achteruitgang, komt voor alle leeftijdsgroepen in de SPR-variant de uitkomst uit op minimaal 100%, ten opzichte van het FTK.

Kans op verlaging van de uitkeringen

Leeftijd	DG 130%			
	Kans op verlaging		Mate van verlaging	
	FTK	SPR	FTK	SPR
25	3.9%	1.4%	-1.7%	-3.7%
30	4.0%	1.4%	-1.8%	-3.4%
35	4.0%	1.5%	-1.8%	-3.2%
40	4.1%	1.8%	-1.8%	-3.1%
45	4.3%	1.9%	-1.7%	-3.0%
50	4.4%	1.8%	-1.7%	-3.0%
55	4.6%	1.9%	-1.7%	-3.1%
60	4.2%	1.9%	-1.7%	-3.0%
65	3.0%	1.5%	-1.7%	-3.1%
70	2.2%	1.1%	-1.7%	-3.1%
75	1.6%	0.9%	-1.7%	-3.2%
80	1.0%	0.7%	-1.7%	-3.3%
85	0.5%	0.4%	-1.8%	-3.5%
90	0.2%	0.2%	-1.7%	-3.8%

Figuur 3: Kans en mate van verlaging FTK en SPR

Het valt verder te zien, dat de kansen op een verlaging van de uitkering in de SPR lager zijn dan onder het FTK (figuur 3). De initiële vulling van de solidariteitsreserve zorgt ervoor dat de risico's voor reeds gepensioneerde deelnemers zeer beperkt zijn. De mate van verlaging, indien er een verlaging plaatsvindt, is echter wel wat groter dan in het FTK. Dit komt omdat de overblijvende scenario's waarin gekort moet worden de scenario's met fors tegenvallende rendementen zijn, welke ook in het FTK tot hogere kortingen zouden leiden. Merk op dat dit in de SPR echter in minder scenario's voorkomt. De verwachte verlaging is, rekening houdend met zowel de kans als de omvang, in de SPR kleiner dan in het FTK (de kans is relatief lager dan de mate waarin een verlaging mogelijk voor zou komen).

UPO-bedragen

Voor UPO-bedragen worden de reële pensioenuitkeringen op pensioendatum in het FTK en in de SPR met elkaar vergeleken, in een verwacht scenario, een goed-weer scenario en een slecht-weer scenario. Voor gepensioneerden wordt de reële pensioenuitkering na 10 jaar vergeleken. UPO-cijfers van actieve deelnemers worden (conform wettelijke vereisten) berekend zonder rekening te houden met de carrièreontwikkeling. En wordt verondersteld dat de salarissen jaarlijks stijgen met de prijsinflatie.

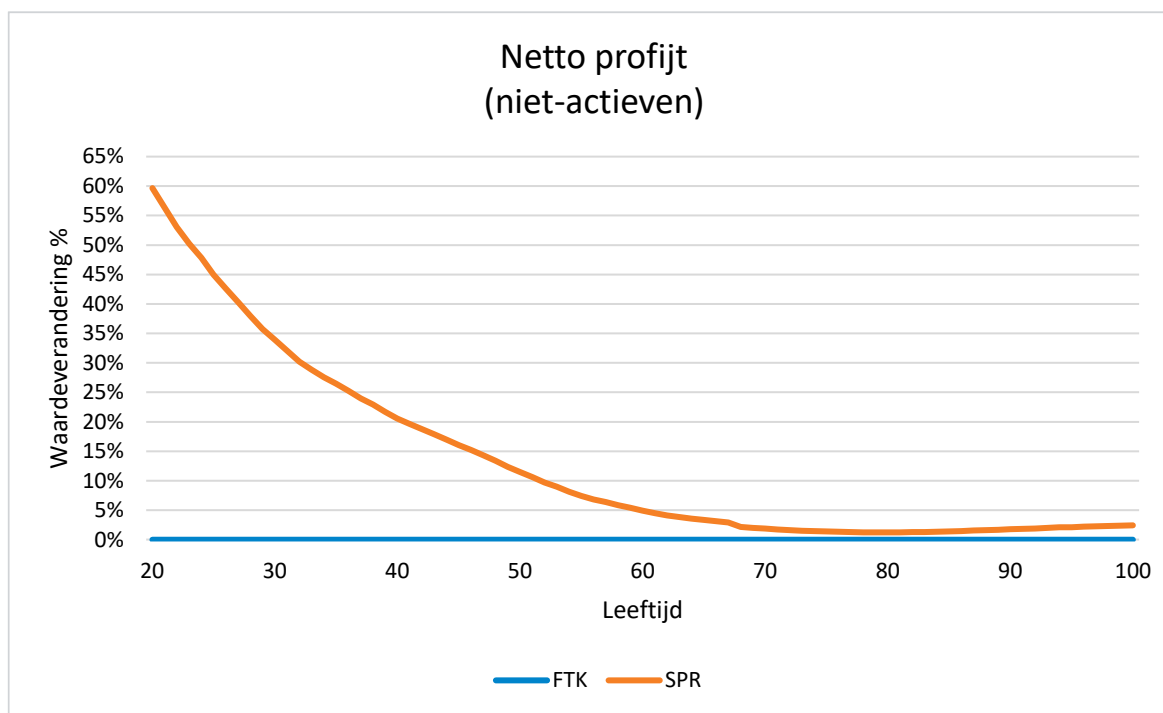
UPO-bedragen - DG 130%									
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)			Verwachting (mediaan)			Goed-weer (95% percentiel)		
Actieven	FTK	SPR		FTK	SPR		FTK	SPR	
25	€ 6,033	€ 5,455		€ 11,787	€ 15,261		€ 14,536	€ 50,200	
30	€ 6,517	€ 5,685		€ 12,822	€ 15,543		€ 15,269	€ 47,756	
35	€ 6,853	€ 5,827		€ 13,546	€ 15,068		€ 15,617	€ 40,467	
40	€ 6,923	€ 5,733		€ 13,959	€ 14,223		€ 15,699	€ 33,571	
45	€ 7,390	€ 6,048		€ 13,906	€ 13,648		€ 15,746	€ 28,754	
50	€ 8,089	€ 6,735		€ 13,722	€ 13,171		€ 15,827	€ 23,290	
55	€ 9,277	€ 8,687		€ 13,313	€ 13,096		€ 15,775	€ 18,939	
60	€ 9,790	€ 10,183		€ 11,835	€ 12,104		€ 14,596	€ 14,564	
65	€ 10,308	€ 11,015		€ 10,861	€ 11,529		€ 11,150	€ 12,069	
Niet-actieven									
25	€ 224	€ 159		€ 873	€ 1,567		€ 930	€ 9,212	
30	€ 651	€ 448		€ 2,241	€ 3,624		€ 2,365	€ 17,284	
35	€ 1,060	€ 741		€ 3,540	€ 5,055		€ 3,786	€ 19,331	
40	€ 1,839	€ 1,293		€ 5,143	€ 6,503		€ 5,691	€ 20,409	
45	€ 2,863	€ 2,164		€ 6,609	€ 7,745		€ 7,564	€ 19,919	
50	€ 4,287	€ 3,362		€ 8,047	€ 8,834		€ 9,468	€ 17,553	
55	€ 6,232	€ 5,515		€ 9,344	€ 9,510		€ 11,316	€ 14,519	
60	€ 7,980	€ 8,012		€ 9,784	€ 9,910		€ 12,202	€ 12,188	
65	€ 9,814	€ 10,309		€ 10,344	€ 10,816		€ 10,622	€ 11,328	
70	€ 5,527	€ 5,528		€ 7,309	€ 7,659		€ 8,982	€ 10,274	
75	€ 3,301	€ 3,261		€ 4,365	€ 4,518		€ 5,364	€ 6,061	
80	€ 2,533	€ 2,475		€ 3,350	€ 3,429		€ 4,117	€ 4,600	
85	€ 1,842	€ 1,782		€ 2,436	€ 2,470		€ 2,994	€ 3,313	
90	€ 1,151	€ 1,105		€ 1,523	€ 1,532		€ 1,871	€ 2,054	

Figuur 4: UPO bedragen bij verschillende scenario's

In de UPO-bedragen is voor de meeste deelnemers een vooruitgang te zien. Enkel voor de groep 45 tot 55-jarigen actieve deelnemers is nog een kleine achteruitgang zichtbaar. Deze deelnemers ontvangen wel compensatie voor het afschaffen van de doorsneesystematiek, maar de compensatie behoefte is berekend op de pensioenverwachting vanuit de ALM-set, en wordt over de uitkeringsperiode toegepast. Per saldo is de geambieerde compensatie onder UPO-berekeningen niet voor alle leeftijden toereikend om een achteruitgang te beperken.

Netto profijt

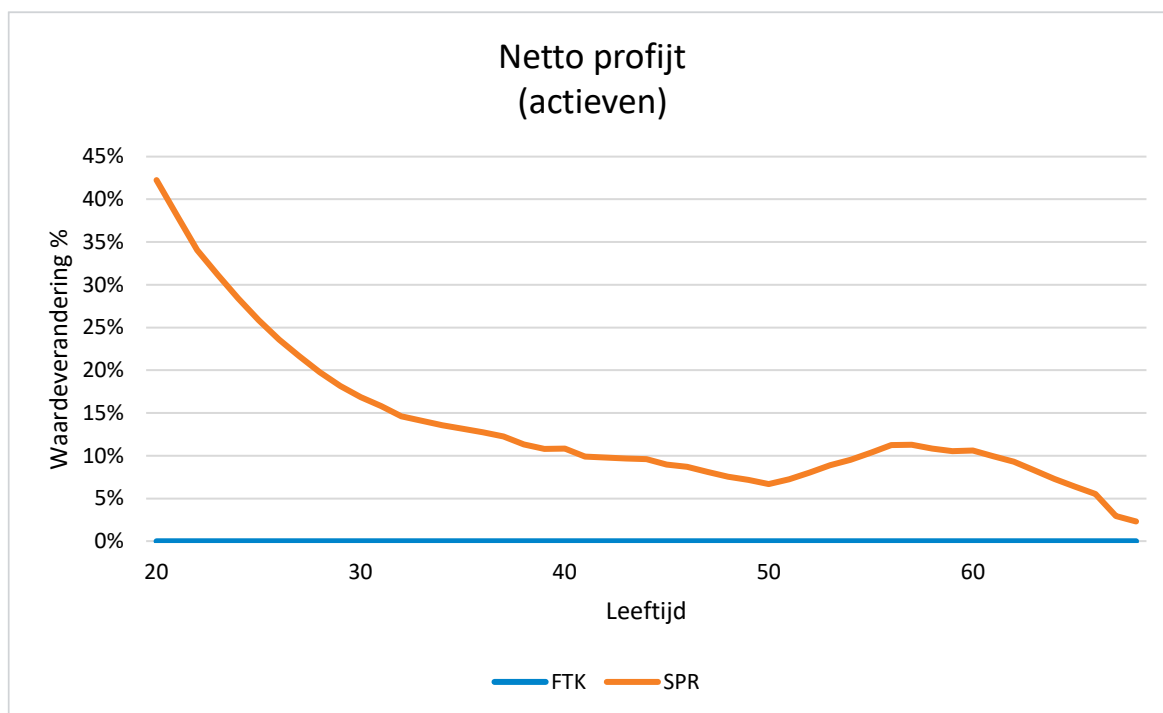
Wettelijk moet de evenwichtigheid in ieder geval worden beoordeeld op basis van de verandering van het netto profijt.

Figuur 5: Netto profijt FTK en SPR niet-actieven

Sociale partners constateren dat voor alle niet-actieve deelnemers geldt dat geen significante achteruitgang zichtbaar is, in termen van netto profijt (figuur 4). Wel is te zien dat de mate waarin niet-actieve deelnemers erop vooruitgaan per leeftijdsgroep, sterk verschilt. Voor de oudere generatie blijft dit binnen een marge van 5%, maar met name jongere deelnemers, zien een forse vooruitgang. Dit komt grotendeels uit de vormgeving van het nieuwe contract, waarbij buffers in het FTK worden gedeeld met nieuwe pensioenopbouw en onder de WTP volledig ten goede komen aan bestaande gelden. Sociale partners constateren dat jongere niet-actieve deelnemers er weliswaar fors op vooruitgaan, echter betreft dit een vooruitgang over een relatief beperkt pensioen.

Voor actieve deelnemers is het volgende beeld te zien (figuur 5). Hierbij maken we onderscheid tussen actieve cohorten (inclusief kansen op tussentijds vertrek) en actieve maatmensen (die actief blijven bij BPF Schilders tot pensioenleeftijd) (figuur 6):

Figuur 6 Netto profijt FTK en SPR Actieven

De veranderingen in het netto profijt verschillen sterk voor de actieve cohorten en de actieve maatmensen. Dit is het gevolg van eventuele vertrekkansen. Daarbij geldt dat deze wel zijn meegewogen voor de actieve cohorten, maar niet voor de actieve maatmensen. Het verloop bij BPF Schilders is groot. Zo is een 25-jarige deelnemer met minder dan 10% kans nog actief bij BPF Schilders op leeftijd 45. De uitkomsten van de actieve maatmensen, die hun gehele levensloop in het fonds actief blijven, zijn daarmee slechts van toepassing op een kleine groep deelnemers. Te zien is dat de cohorten hierdoor vooral veel voordeel ondervinden van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Dit leidt immers op jongere leeftijd tot een hogere opbouw en op latere leeftijd tot een lagere opbouw. De kans is groot dat jonge actieve deelnemers in de afschaffing van de doorsneesystematiek voornamelijk jaren binnen BPF Schilders meemaken waarin dit leidt tot een hogere opbouw, waardoor hun pensioenvooruitzicht binnen het fonds stijgt. Daarnaast zien we hier ook dat als gevolg van vertrekkansen (en vroegtijdig pensioneren) dat de compensatie voor het totale cohort ook meer is dan benodigd.

Een ander beeld ontstaat dan ook wanneer wordt gekeken naar deelnemers die hun hele actieve periode actief blijven in het fonds. Voor hen geldt nog wel een achteruitgang in het netto profijt. Zij ondervinden slechts nadeel van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Bovendien profiteren zij binnen het FTK met nieuwe opbouw ook van de huidige hoge dekkingsgraad in het fonds, waar dit vermogen onder de WTP volledig is toegedeeld aan bestaande aanspraken.

5.4 Verkennende financiële en economische scenario's

In de bijlage worden de gevoeligheden voor dekkingsgraad en rente in de scenariosets getoond. Voor de dekkingsgraad zijn de volgende gevoeligheden zichtbaar.

- Bij een dekkingsgraad van 95% is er geen ruimte voor compensatie vanuit fondsvermogen, waardoor oudere actieven een achteruitgang zien. Voor oudere niet-actieven is een kleine achteruitgang te zien, voor de deelnemers van 45 jaar of jonger zijn de verwachtingen beter in de SPR. De risico's op een verlaging van de uitkering zijn in beide contracten voor bepaalde groepen aanzienlijk, doordat ook in de SPR maar een beperkte solidariteitsreserve bij aanvang kan worden gevuld.
- Bij een dekkingsgraad van 105% is er ook geen ruimte voor compensatie, en zien oudere actieven een verwachte achteruitgang. De solidariteitsreserve is echter wel verder gevuld bij aanvang, waardoor de risico's op een verlaging kleiner worden in de SPR dan in het FTK.
- Bij een dekkingsgraad van 115% is er ruimte voor de geambieerde compensatie, en gaan alle actieve deelnemers er minimaal op vooruit. De solidariteitsreserve kan bij aanvang verder worden gevuld, waardoor kansen op verlaging afnemen.
- Bij een dekkingsgraad van 140% gaan alle deelnemers erop vooruit. De bestaande buffer kan voor de beoogde doelen worden ingezet.

Voor gevoeligheid op de rente worden netto profijt en UPO-bedragen bekeken onder de scenariosets die door DNB beschikbaar worden gesteld. Hierbij is het volgende op te merken.

- Bij een 1% lagere rente komen netto profijt resultaten er beter uit te zien in het voordeel van de SPR. Voor geen van de cohorten is een achteruitgang in delta netto profijt ten opzichte van het FTK zichtbaar. UPO-bedragen komen hoger te liggen voor actieven en gewezen deelnemers tot leeftijd 50, en relatief slechter voor oudere deelnemers.
- Bij een 1% hogere rente is het omgekeerde zichtbaar. In delta netto profijt wordt de SPR minder aantrekkelijk, maar nog altijd is voor geen van de groepen een achteruitgang zichtbaar ten opzichte van het FTK. UPO-bedragen worden slechter voor jongere deelnemers, en beter voor de oudere groepen.

5.5 Nut en noodzaak bijstelling/heroverweging keuzes en invulling

Alles overwegende constateren sociale partners dat wordt voldaan aan de vooraf gestelde principes:

- Er wordt in alle gevallen voorkomen dat lopende uitkeringen na invaren verlaagd moet worden.
- Indien compensatie voor de achteruitgang in het verwachte pensioen van groepen deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek niet (volledig) vanuit vermogen kan worden gefinancierd, dan wordt het restant aangevuld vanuit de premie. Dit kan alleen wanneer de financiële situatie van het fonds dit toelaat.
- Zodra dit mogelijk is, wordt een deel van het vermogen op het moment van invaren gealloceerd naar de solidariteitsreserve, om deelnemers zoveel mogelijk zekerheid te kunnen bieden over hun uitkeringen.
- Het resterende vermogen komt ten goede aan de kapitalen van alle deelnemers en wordt verdeeld zoals passend is bij de verwachtingen in het FTK.

Sociale partners zien grote verschillen tussen de uitkomsten in termen van verwachte vervangingsratio en netto profijt. Hierbij is sturing op een evenwichtig beeld in termen van verwachte reële uitkeringen voor sociale partners leidend.

Sociale partners achten de gemaakte keuzes omtrent de inrichting van het contract, de wens tot invaren en de voorrangsregels daarom passend. Partijen hebben nadrukkelijk gekeken naar de grote verschillen in impact van de transitie op het netto profijt. Een lagere toedeling van fondsvermogen naar jongere deelnemers leidt echter tot een verdere achteruitgang van het netto profijt van jongere actieve deelnemers, terwijl een hogere toedeling van fondsvermogen naar jongere deelnemers leidt tot onevenredig groot voordeel in termen van verwachte vervangingsratio. Sociale partners constateren ook dat het resulterende negatieve effect voor jongere maatmensen een direct gevolg is van de huidige hoge dekkingsgraad en daarmee onvermijdelijk is in de overgang naar een contract waarin nieuwe pensioenopbouw niet kan meedelen in bestaande buffers.

6 Compensatie

6.1 Nut en noodzaak compensatie

Het uitgangspunt voor de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel is dat de transitie als geheel evenwichtig dient te zijn, dus inclusief de overstap op een gewijzigde pensioenregeling (met een leeftijdsonafhankelijke premie en de afspraken omtrent compensatie) en de keuze om wel of niet in te varen. Hiermee is de impact van de afschaffing van de doorsneesystematiek en de mate waarin deze al dan niet wordt gecompenseerd ook integraal onderdeel van de besluitvorming. Een evenwichtige transitie zal in veel gevallen vragen dat actieve deelnemers die nadeel ondervinden van de afschaffing van de doorsneesystematiek hiervoor worden gecompenseerd. Het uitgangspunt voor deze compensatie is dat deze adequaat en kostenneutraal wordt vormgegeven.

Sociale partners en BPF Schilders constateren een achteruitgang van het verwachte pensioen van groepen actieve deelnemers ten opzichte van het huidige contract indien geen sprake is van compensatie. Omdat voor andere deelnemersgroepen wel een significante positieve impact van de transitie zichtbaar is, achten partijen dit niet evenwichtig en signaleert daarmee een compensatiebehoefte.

6.2 Afbakening doelgroep compensatie

De compensatie ziet toe op een achteruitgang in de toekomstige pensioenopbouw als gevolg van de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. Sociale partners wensen dan ook alle deelnemers die als gevolg van de transitie een afname zien in hun toekomstige pensioenopbouw, te compenseren. Mocht een deel van de compensatie worden gefinancierd vanuit premieruimte, geldt dat dit gedeelte geleidelijk over een periode van 10 jaar zal worden gefinancierd. De compensatieafspraken gelden in dat geval ook voor nieuwe toetreders in het fonds. Voor het deel van de compensatie welke wordt gefinancierd vanuit fondsvermogen bestaat er geen noodzaak deze omwille van financierbaarheid te spreiden door de tijd. Uit het oogpunt van evenwichtigheid achten sociale partners het in dat geval passend de compensatie ook direct bij de transitie toe te kennen. De compensatie wordt immers vanuit huidige deelnemers gefinancierd en komt in dat geval ook alleen ten goede aan huidige deelnemers. Daarnaast is deze wijze van financiering uitvoeringstechnisch veel eenvoudiger.

6.3 Maatstaven en invulling compensatie

Er is geen wettelijk voorgeschreven methodiek om te komen tot de compensatiebehoefte. Sociale partners hebben dan ook verschillende invalshoeken besproken en gewogen naar de wensen van de eigen achterban.

Er zijn drie hoofdrichtingen besproken:

1. Compensatiebehoefte op basis van enkele transitie
2. Compensatiebehoefte op basis van dubbele transitie, gericht op nieuwe pensioenopbouw
3. Compensatiebehoefte op basis van dubbele transitie, gericht op totale pensioenopbouw.

Bij de enkele transitie wordt alléén gekeken naar het afschaffen van de doorsneesystematiek. Wanneer er gesproken wordt over de dubbele transitie, is dit de totale overgang van de huidige regeling naar de WTP, waarin niet alleen de doorsneesystematiek wordt afgeschaft, maar ook de werking van het contract met het leeftijdsafhankelijke toedelen van rendementen aan persoonlijke pensioenkapitalen wordt meegenomen.

Sociale partners hebben hierbij de volgende overwegingen gemaakt

1. Compensatiebehoefte op basis van enkele transitie
  - a. De bepaalde achteruitgang betreft een zekere achteruitgang. Er wordt geen rekening gehouden met compensatie vanuit de toedeling van onzekere overrendementen.
  - b. Er wordt echter ook geen rekening gehouden met eventuele andere wijzigingen in de transitie die de toekomstige pensioenopbouw beïnvloeden.
2. Compensatiebehoefte op basis van dubbele transitie, gericht op nieuwe opbouw
  - a. Er wordt rekening gehouden met alle aspecten van de transitie die van invloed zijn op de toekomstige pensioenopbouw. En door te kijken naar de dubbele transitie wordt ook aangesloten bij wat deelnemers van de transitie zien, waarbij alle veranderingen als geheel worden genomen.
  - b. Er wordt geen rekening gehouden met de impact van de transitie op bestaande opbouw. De evenwichtigheidstoets ziet toe op het effect van de transitie op het totale pensioen, dus zowel bestaande aanspraken als nieuwe pensioenopbouw. Door alleen te kijken naar de impact op toekomstige pensioenopbouw, wordt de bestaande pensioenopbouw buiten beschouwing gelaten.

3. Compensatiebehoefte op basis van dubbele transitie, gericht op totale pensioenopbouw
  - a. Hiermee wordt de transitie als geheel beschouwd en wordt aangesloten op de wettelijke evenwichtigheidstoets en de impact die deelnemers uiteindelijk zien van de totale transitie.
  - b. De bepaling van de compensatiebehoefte kent echter wel veel afhankelijkheden van de financiële situatie van het fonds op het transitiemoment, het beleid na transitie en aannames rondom toekomstige rendementen.

Sociale partners hebben op basis van kwantitatieve analyses geconstateerd dat de compensatiebehoefte op basis van dubbele transitie bij BPF Schilders in veel gevallen hoger ligt dan op basis van de enkele transitie¹. De berekening van de compensatie o.b.v. dubbele transitie hangt af van de dekkingsgraad bij invaren. In het basisscenario is een berekening gemaakt van de compensatie bij dekkingsgraad 130%. De omvang van de compensatie bij kijken naar dubbele transitie hangt echter samen met de startsituatie van het fonds.

Sociale partners wensen in de bepaling van de eventuele achteruitgang in het pensioen van deelnemers, aan te sluiten bij wat een deelnemer onderaan de streep ziet en de compensatiebehoefte daarom te beoordelen op basis van het verwachte reële pensioen van deelnemers. De eventuele complexiteit van de berekening vinden sociale partners ondergeschikt aan de doelstelling van de compensatie en de uitlegbaarheid.

Alles overwegende formuleren sociale partners een geambieerde en een minimale compensatie. De geambieerde compensatie ziet toe op een eventuele achteruitgang in de totale pensioenverwachting van deelnemers vanuit de dubbele transitie, rekening houdend met nieuwe pensioenopbouw alsook bestaande pensioenaanspraken. Deze wordt bepaald door de verwachte reële pensioenuitkering over de hele uitkeringsperiode na transitie te vergelijken met de verwachte reële pensioenuitkering over de hele uitkeringsperiode binnen de huidige regeling. Indien hier sprake is van een achteruitgang, valt deze binnen de geambieerde compensatielast.

De minimale compensatie ziet toe op de zekere achteruitgang in de toekomstige pensioenopbouw van deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek.

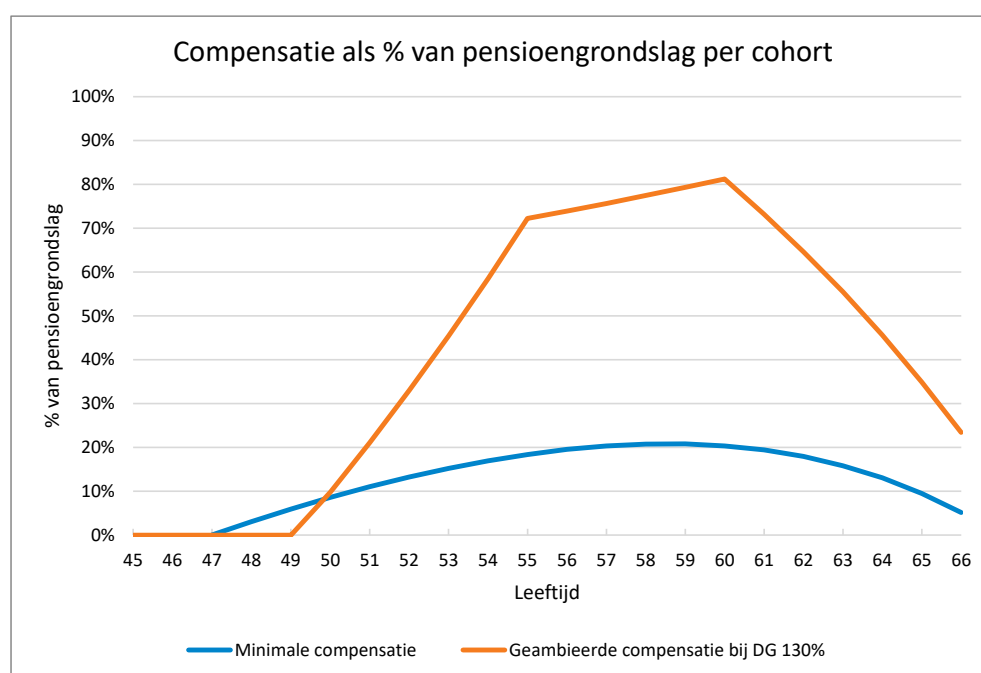
---

¹ De belangrijkste oorzaak is dat nieuwe pensioenopbouw onder het FTK ook meeprofiteert van de huidige (hoge) buffer in het fonds. Hierdoor kan ook nieuwe opbouw naar verwachting worden gecompenseerd voor prijsstijgingen. In de transitie naar de WTP wordt de huidige buffer direct toegedeeld aan bestaande aanspraken, waardoor nieuwe pensioenopbouw niet meer kan profiteren van de huidige buffer.

Hiertoe wordt, op basis van de geldende premie en rentetermijnstructuur, bepaald welke pensioenopbouw een deelnemer verwacht binnen de doorsneesystematiek en na afschaffing hiervan. Indien hier sprake is van een achteruitgang, valt deze binnen de minimale compensatielast.

Indien de fondsmiddelen toereikend zijn, verzoeken sociale partners het bestuur van BPF Schilders tot het toekennen van de geambieerde compensatie. Wanneer deze echter beperkt zijn, constateren sociale partners een beperkt verschil tussen de minimale en geambieerde compensatie en wensen sociale partners de minimale compensatie toe te kennen.

Op basis van de financiële en economische situatie per 30 juni 2023 zou dit leiden tot een minimaal compensatiebedrag van circa 40 miljoen euro en een geambieerd compensatiebedrag van circa 113 miljoen euro, welke als volgt per leeftijd en afhankelijk van de pensioengrondslag (PG) van deelnemers wordt vastgesteld. In de bijlage worden ook de geambieerde compensatiebedragen bij dekkingsgraden 115% en 140% getoond.

Figuur 7: Compensatie als % van de pensioengrondslag per cohort

6.4 Financiering compensatie

De wetgever benoemt twee mogelijke bronnen van financiering van de compensatie: vanuit premie en vanuit fondsvermogen. Indien er premieruimte ontstaat als gevolg van overgang naar de WTP kan dit worden ingezet ter dekking van de kosten van de compensatie.

De wetgever heeft het mogelijk gemaakt de financiering van de compensatie ook te bekostigen vanuit eigen vermogen op het moment van transitie. Sociale partners achten deze financiering passend bij het uitgangspunt van kostenneutraliteit en in het beste belang van de totale groep deelnemers. Hierbij merken zij wel op dat deze financiering alleen mogelijk is indien het eigen vermogen voldoende toereikend is en andere doelstellingen in de transitie niet in gevaar komen. Zie hiervoor ook de doelstellingen en voorrangregels voor invaren zoals zijn vastgelegd in hoofdstuk 3. Concreet impliceert dit dat er bij dekkingsgraden lager dan 105% geen ruimte is voor compensatie vanuit fondsvermogen. Vanaf dekkingsgraad 105% wordt het surplus toegewend voor de financiering van de minimale compensatie, en indien mogelijk, aangevuld tot de geambieerde compensatie.

7 Verantwoording proces

7.1 Besluitvormingsproces op hoofdlijnen

In 2022 is het project 'toekomstig pensioencontract' inhoudelijk van start gegaan, in samenwerking met OnderhoudNL LBV, CNV en FNV. De partijen hebben ervoor gekozen nauw samen op te trekken in het onderzoek naar de keuzes richting het nieuwe pensioenstelsel. Sociale partners hebben hiervoor een kerngroep opgericht, die het inhoudelijk deel van het onderzoek heeft gedaan in samenwerking met het bestuur van Bpf Schilders en externe adviseurs. Op basis van de opgedane kennis hebben sociale partners de nieuwe regeling ingericht.

Sociale partners zijn in dit proces begeleid door hun eigen adviseurs en de adviseurs van Ortec, PGGM, Milliman en Montae & Partners. De sociale partners hebben gedurende het proces afstemming gehad met hun kaderleden. Ook zijn de deelnemers van BPF Schilders geïnformeerd gedurende het proces door middel van nieuwsberichten en informatie op de website.

De kwantitatieve analyses zijn gemaakt door adviseur Ortec. Ortec heeft deze ook meerdere malen toegelicht in de kerngroep. Daarnaast heeft gedurende het proces voortdurend afstemming met Bpf Schilders en PGGM plaatsgevonden over bijvoorbeeld uitvoerbaarheid, uitgangspunten en planning.

Sociale partners en bestuur Bpf Schilders kijken terug op een plezierig verlopen project waarbij complexe onderwerpen goed zijn uitgediept en met elkaar besproken. De samenwerking is goed gegaan, waarbij ieder vanuit de eigen rol en verantwoordelijkheid betrokken is geweest.

7.2 Invulling hoorrecht

Bpf Schilders heeft namens de sociale partners een oproep gedaan aan gepensioneerden en gewezen deelnemers om hen te informeren over het hoorrecht en de voorwaarden voor het oprichten van een vereniging. Hierbij heeft de ANBO zich gemeld. Nadat het transitieplan is vastgesteld zal er opnieuw contact worden opgenomen met de ANBO. Deze moet dan aantonen dat het meer dan 1000 gepensioneerden van BPF Schilders vertegenwoordigt.

7.3 Toelichting overige vormen van betrekken achterbannen

Begin november hebben de sociale partners de laatste keuzes voor de nieuwe regeling gemaakt. Na afstemming binnen de kerngroep zijn sociale partners begonnen met de raadpleging van hun achterbannen. Medio december was dit proces afgerond en is het concept transitieplan vastgesteld.

8. Samenvatting en conclusie evenwichtigheid

Op grond van de Pensioenwet moet de transitie evenwichtig zijn. Sociale partners hebben dit daarom opgenomen als uitgangspunt aan het begin van het proces namelijk:

“De transitie moet evenwichtig zijn voor alle deelnemersgroepen. Er mogen door de transitie geen onverklaarbare grote procentuele verschillen ontstaan in de pensioenopbouw en tussen de verschillende soorten pensioen van de deelnemers”

Dit uitgangspunt stond centraal gedurende de besluitvorming over de verschillende onderdelen. Allereerst bij het vaststellen van de premie en ambitie voor de nieuwe pensioenregeling. De sociale partners hebben toen gekeken of de bestaande premie ook in het nieuwe stelsel zou aansluiten op de ambitie dat deelnemers een betaalbaar pensioen opbouwen. Uit de berekeningen bleek hierbij dat deelnemers in de nieuwe regeling er zowel in het verwachte scenario als in het goed weer scenario op vooruit gaan. Alleen bij het slecht weer scenario zal er voor de deelnemers een significante afbreuk plaatsvinden in de pensioenopbouw. Op basis van deze gegevens hebben de sociale partners bepaald dat de huidige premie gehanteerd kan blijven met als belangrijk aandachtspunt dat er in het nieuwe stelsel een systematiek moet worden opgezet voor het opvangen van tegenvallers.

Dit was een belangrijke beweegreden voor de sociale partners om te kiezen voor de solidaire premieregeling. In deze regeling bestaat namelijk de mogelijkheid voor deelnemers om via de

solidariteitsreserve gezamenlijk tegenvallers op te vangen. Dit ontzorgt de deelnemer en past bij het vastgestelde (risico)profiel.

Uit de berekeningen komt naar voren dat de pensioenen van deelnemers in de SPR sneller stijgen dan in de FTK en dat via de solidariteitsreserve de kans op verlaging ook kleiner is. Belangrijk vraagstuk hierbij was wat te doen met de opgebouwde pensioenaanspraken in de FTK-regeling. Bij invaren profiteren de huidige deelnemers namelijk van de voordelen van de SPR-regeling maar worden er ook groepen deelnemers benadeeld door het afschaffen van de doorsneepremie. Hiernaast moest bij de weging voor invaren ook meegenomen worden welke effecten dit heeft voor de pensioenuitvoering van het fonds. Uit onderzoek bleek dat invaren zowel de kosten als risico's van de uitvoering verlaagt, omdat er dan geen dubbele administratie gevoerd hoeft te worden. En lagere kosten betekenen een beter pensioen. Op basis van deze informatie kozen sociale partners voor invaren met als belangrijke toevoeging dat er gekeken moest worden naar de mogelijkheden voor compensatie voor de deelnemers die hierdoor worden benadeeld. Dit is opgenomen in de voorrangsregels bij vermogensverdeling.

Om de evenwichtigheid te waarborgen in de voorrangsregels zijn onderstaande doelstellingen vastgesteld:

1. Voorkomen van een verlaging van lopende uitkeringen na invaren;
  - o Een verlaging raakt deelnemers direct in de portemonnee.
  - o Bovendien is uit onderzoek gebleken dat deelnemers een korting als veel vervelender ervaren dan het niet toekennen van indexatie, en het vertrouwen in het nieuwe stelsel onmiddellijk geschaad wordt (de perceptie kan dan ontstaan dat het nieuwe stelsel leidt tot lagere pensioenen).
2. Iedereen krijgt zijn voorziening pensioenverplichtingen (VPV) gestort als persoonlijk pensioenkapitaal;
  - o Dit is het voor deelnemers gereserveerd pensioenvermogen. Deelnemers kunnen dit ervaren als hun eigendom.

3. Compenseren van de achteruitgang van groepen deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek;
  - De afschaffing van de doorsneesystematiek leidt tot een achteruitgang in de pensioenverwachting van groepen actieve deelnemers. Sociale partners wensen deze achteruitgang te compenseren.
  - Sociale partners en het bestuur van BPF Schilders maken hierbij onderscheid tussen een minimale compensatie en een geambieerde compensatie:
    - Minimale compensatie ziet toe op de achteruitgang van pensioenopbouw als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek zonder rekening te houden met effecten vanuit de dubbele transitie.
    - Geambieerde compensatie ziet toe op de achteruitgang van het verwachte pensioen als gevolg van de totale transitie.
4. Voldoende hoge vulling van de solidariteitsreserve op het moment van invaren;
  - Deelnemers waarderen een hoge mate van zekerheid over hun uitkeringen. Door de solidariteitsreserve bij de transitie direct te vullen, kan deze direct worden aangewend en kan de kans op een verlaging in de eerste jaren na de transitie sterk worden beperkt.
5. Koopkrachtbehoud t.o.v. jaar voor transitiemoment;
  - De sociale partners wensen dat niet alleen de nominale uitkering van deelnemers op peil te houden, maar ook hun koopkracht.
6. Beperkte herverdeling ten opzichte van het huidige contract, wat betekent dat het resterende vermogen wordt verdeeld zoals passend is bij de verwachtingen in het FTK.
  - Dit betekent dat het resterende vermogen na stap 1 t/m 5 wordt verdeeld zoals passend is bij de verwachtingen in het FTK.
  - Binnen het FTK wordt beoordeeld hoeveel indexatie levenslang kan worden toegekend. Om deze reden kiezen partijen bij hoge dekkinggraad ook voor toepassing van de standaardmethode met levenslange spreiding.
7. Bij voldoende hoge dekkinggraad past hierbinnen ook een tegemoetkoming in de in het verleden opgelopen indexatieachterstanden.

Vanuit het evenwichtigheidsprincipe dat deelnemers niet onnodig en zonder verklaring mogen worden benadeeld is compensatie hoog opgenomen in de doelstellingen. De solidariteitsreserve

kan bijvoorbeeld ook later worden gevuld maar het compenseren van de transitie kan alleen plaatsvinden tijdens het invaren. De sociale partners hebben op basis van de berekeningen een geambieerde en een minimale compensatie geformuleerd.

De geambieerde compensatie ziet toe op een eventuele achteruitgang in de totale pensioenverwachting van deelnemers vanuit de dubbele transitie, rekening houdend met nieuwe pensioenopbouw alsook bestaande pensioenaanspraken. Deze wordt bepaald door de verwachte reële pensioenuitkering over de hele uitkeringsperiode na transitie te vergelijken met de verwachte reële pensioenuitkering over de hele uitkeringsperiode binnen de huidige regeling. Indien hier sprake is van een achteruitgang, valt deze binnen de geambieerde compensatielast. De minimale compensatie ziet toe op de zekere achteruitgang in de toekomstige pensioenopbouw van deelnemers als gevolg van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Hiertoe wordt, op basis van de geldende premie en rentetermijnstructuur, bepaald welke pensioenopbouw een deelnemer verwacht binnen de doorsneesystematiek en na afschaffing hiervan. Indien hier sprake is van een achteruitgang, valt deze binnen de minimale compensatielast.

Indien de fondsmiddelen toereikend zijn, zullen de sociale partners het bestuur van BPF Schilders verzoeken tot het toekennen van de geambieerde compensatie. Wanneer deze echter beperkt zijn, constateren sociale partners een beperkt verschil tussen de minimale en geambieerde compensatie en wensen sociale partners de minimale compensatie toe te kennen.

Bijlage

Tijdens de transitieperiode kunnen zich schokken voordoen die impact hebben op de evenwichtigheid op het moment van transitie. Om deze gevoeligheden in kaart te brengen worden de evenwichtigheidsberekeningen onder een gevoeligheidsanalyse toegepast. De uitkomsten van deze berekeningen zijn met name gevoelig voor de dekkingsgraad en rentestand op de berekeningsdatum. Daartoe worden de evenwichtigheidsberekeningen ook uitgevoerd bij hogere en lagere dekkingsgraden dan waarmee in het basisscenario gerekend is, te weten een dekkingsgraad van 130%. Daarnaast wordt ook de economische scenarioset met alternatieven van DNB doorgerekend, waarbij de rente 1% hoger of lager ligt dan de set waarmee in het basisscenario gerekend is, de DNB set per ultimo juni 2023.

Gevoeligheidsanalyse dekkingsgraad

Indien de voorrangregels bij invaren worden gevolgd is bij de volgende dekkingsgraden de uitwerking op reële uitkeringen, risico's op verlaging, netto profijt, en UPO bedragen te zien.

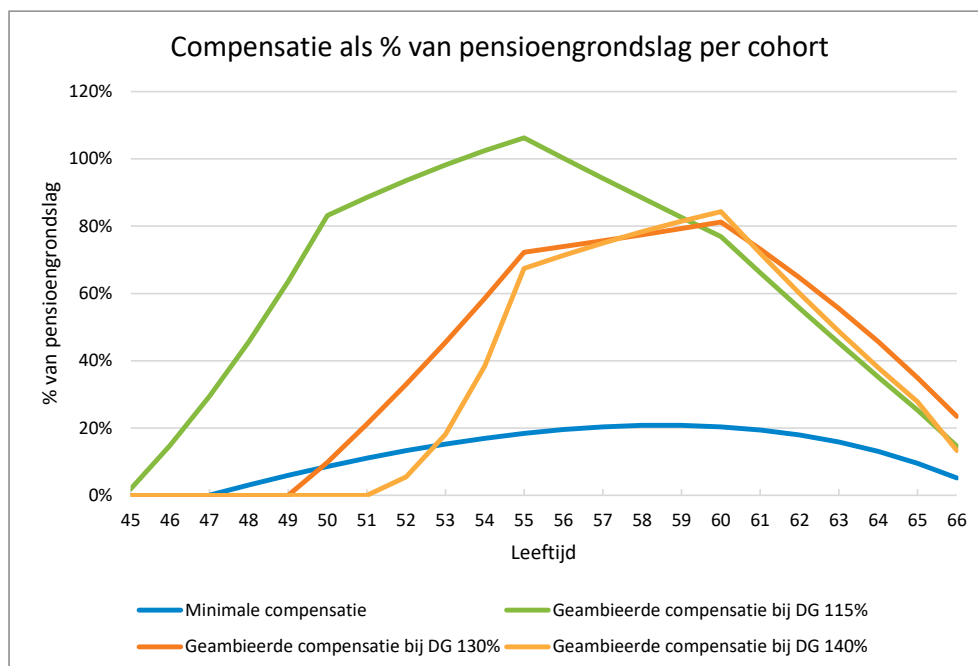
- Dekkingsgraad 95%
- Dekkingsgraad 105%
- Dekkingsgraad 115%
- Dekkingsgraad 140%

De uitwerking van de voorrangregels bij deze varianten zijn eerder getoond in hoofdstuk 5.3. Voor dekkingsgraden 115% en 140% is tevens berekend wat de geambieerde compensatie is op basis van de dubbele transitie bij deze dekkingsgraden. De volgende effecten worden bij de alternatieve dekkingsgraden opgemerkt:

- Bij een hogere dekkingsgraad (140%) wordt de omvang van de compensatie lager, doordat er vanuit invaren al meer kapitaal in de persoonlijke pensioenvermogens terecht komt wat al (gedeeltelijk) voor een compenserend effect zorgt. Doordat bij invaren meer vermogen in de persoonlijke pensioenkapitalen terecht komt, nemen de verwachte uitkeringen verder toe. De risico's in termen van verlaging in de SPR zijn vergelijkbaar, aangezien de solidariteitsreserve bij invaren niet verder gevuld raakt dan in het basisscenario. Ook in termen van netto profijt komen de resultaten er nog iets beter uit ten gunste van de SPR.
- Bij een lagere dekkingsgraad (115%) is de geambieerde compensatie hoger. Vanuit het invaren is er minder vermogen beschikbaar om als compenserend effect de dubbele transitie vorm te geven. Er is dan meer vermogen nodig om expliciet als compensatie voor de dubbele transitie aan te wenden. De uitkomsten van de SPR worden minder

positief, maar nog altijd gaan de meeste groepen er in de verwachting op vooruit. Ook de risico's op verlaging zijn lager dan in het FTK.

- Bij een dekkingsgraad van 105% is er geen ruimte voor compensatie vanuit het fondsvermogen. Hierdoor gaan oudere actieven er op achteruit ten opzichte van FTK als gevolg van het afschaffen van de doorsneesystematiek. Doordat er bij aanvang minder vermogen in de solidariteitsreserve gestort wordt, zijn de risico's op een verlaging groter dan in het basisscenario. In termen van netto profijt is voor alle deelnemers nog een vooruitgang zichtbaar.
- Bij een dekkingsgraad van 95% varen deelnemers met een tekort ten opzichte van de VPV in. Oudere actieven en slapers zien hierdoor hun pensioenverwachting achteruitgaan. Doordat de solidariteitsreserve echter direct kan worden aangewend om verlagingen te voorkomen, blijft de achteruitgang van gepensioneerden echter beperkt. In netto profijt worden de verschillen wederom kleiner met FTK, maar is nu een beperkte achteruitgang voor gepensioneerden te zien. De kortingsrisico's zijn echter in zowel FTK als SPR bij een dergelijke dekkingsgraad groot.

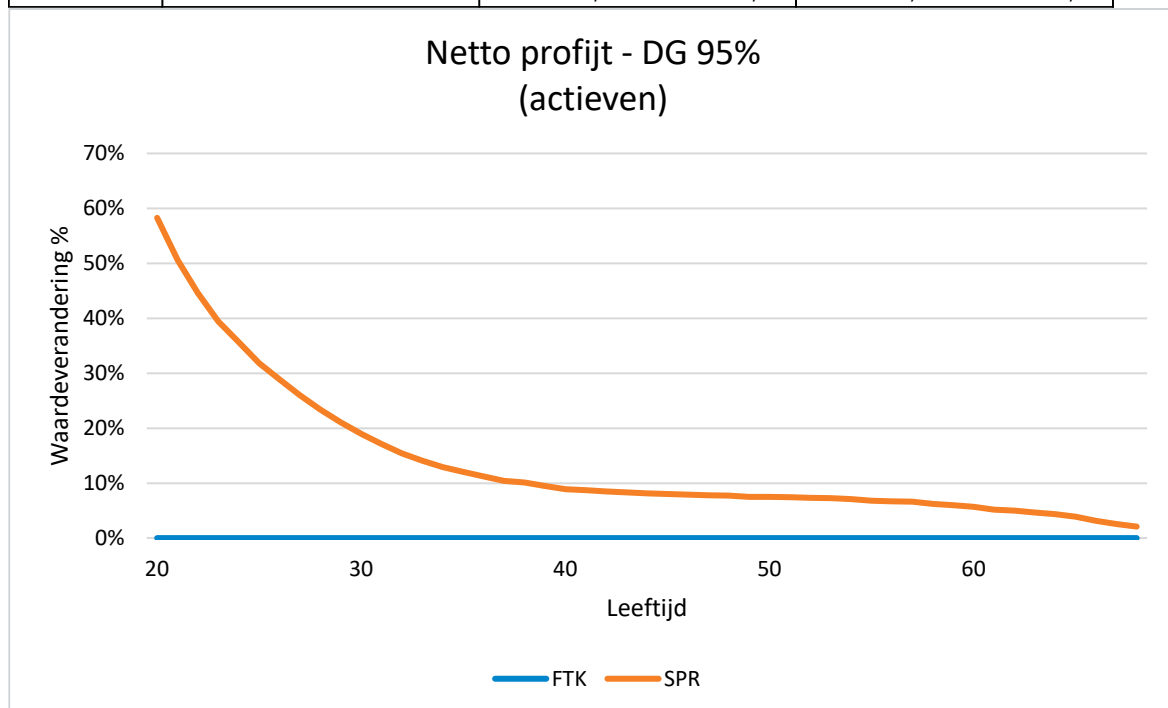

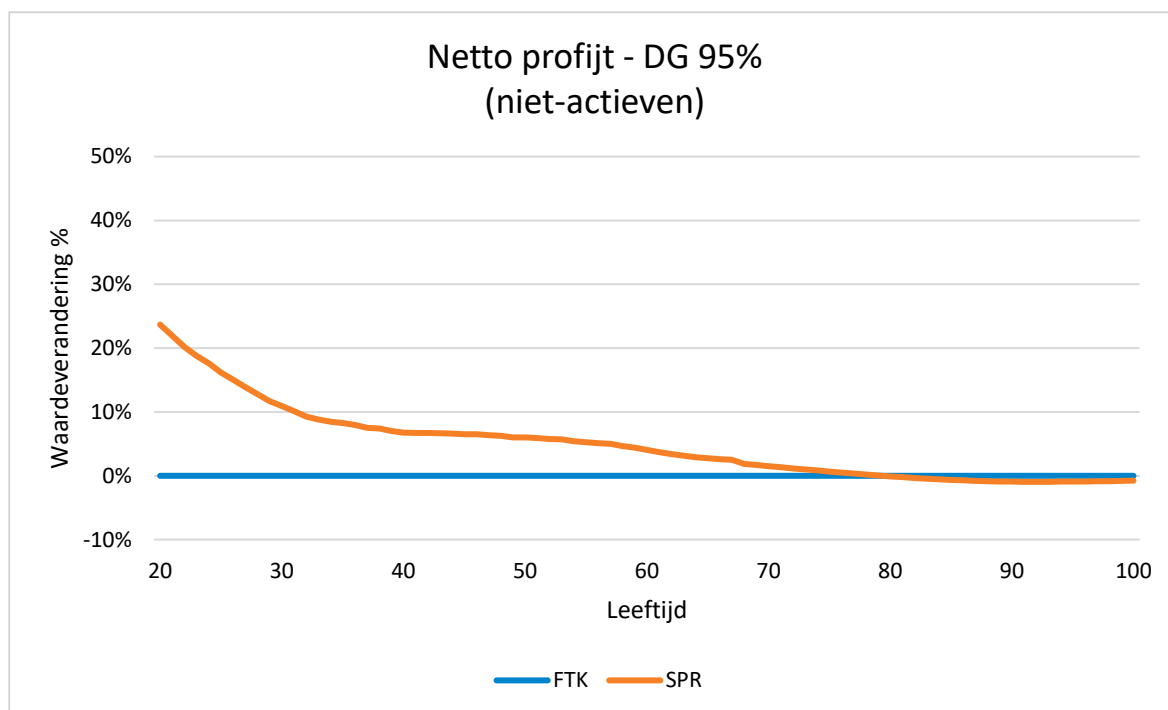
Dekkingsgraad 95%

Uitkering reëel t.o.v. huidig FTK - DG 95%						
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
Actieven	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25	49%	53%	100%	144%	148%	422%
30	50%	51%	100%	131%	145%	347%
35	50%	49%	100%	117%	143%	284%
40	51%	49%	100%	105%	143%	241%
45	52%	47%	100%	99%	144%	198%
50	54%	48%	100%	95%	145%	172%
55	59%	53%	100%	94%	146%	152%
60	67%	60%	100%	95%	139%	138%
65	76%	70%	100%	98%	128%	130%
Niet-actieven						
25	30%	38%	100%	187%	179%	800%
30	32%	37%	100%	160%	171%	601%
35	36%	39%	100%	142%	168%	465%
40	40%	39%	100%	123%	163%	369%
45	44%	41%	100%	111%	158%	271%
50	49%	42%	100%	102%	155%	209%
55	57%	52%	100%	98%	149%	167%
60	66%	60%	100%	97%	140%	144%
65	76%	70%	100%	98%	128%	131%
70	82%	80%	100%	103%	120%	128%
75	85%	82%	100%	101%	115%	121%
80	87%	84%	100%	100%	110%	115%
85	90%	87%	100%	99%	107%	110%
90	92%	89%	100%	99%	105%	107%

DG 95%				
Leeftijd	Kans op verlaging		Mate van verlaging	
	FTK	SPR	FTK	SPR
25	5.5%	1.6%	-1.7%	-3.5%
30	5.5%	1.7%	-1.7%	-3.5%
35	5.5%	1.8%	-1.8%	-3.3%
40	5.6%	1.9%	-1.7%	-3.3%
45	5.9%	2.2%	-1.7%	-3.3%
50	6.9%	2.5%	-1.7%	-3.2%
55	11.6%	2.8%	-1.9%	-3.1%
60	18.2%	3.7%	-1.9%	-2.9%
65	18.7%	7.9%	-1.9%	-2.7%
70	17.4%	13.1%	-1.8%	-2.7%
75	16.9%	15.6%	-1.8%	-2.7%
80	14.8%	18.6%	-1.7%	-2.7%
85	11.5%	21.7%	-1.5%	-2.7%
90	8.2%	23.9%	-1.3%	-2.6%

UPO-bedragen - DG 95%							
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)		
Actieven	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR	
25	€ 5,641	€ 5,385	€ 11,837	€ 14,070	€ 15,816	€ 43,311	
30	€ 5,888	€ 5,445	€ 12,306	€ 13,544	€ 16,316	€ 38,461	
35	€ 6,110	€ 5,413	€ 12,254	€ 12,639	€ 16,552	€ 31,904	
40	€ 6,062	€ 5,101	€ 11,754	€ 11,557	€ 16,265	€ 25,844	
45	€ 6,127	€ 5,208	€ 11,323	€ 10,820	€ 16,051	€ 21,913	
50	€ 6,274	€ 5,552	€ 10,889	€ 10,266	€ 15,807	€ 17,765	
55	€ 7,076	€ 6,306	€ 10,752	€ 9,765	€ 15,209	€ 13,901	
60	€ 7,729	€ 6,943	€ 10,262	€ 9,040	€ 12,022	€ 10,844	
65	€ 9,320	€ 8,949	€ 10,518	€ 9,582	€ 10,852	€ 9,913	
Niet-actieven							
25	€ 156	€ 96	€ 639	€ 863	€ 919	€ 4,949	
30	€ 449	€ 281	€ 1,593	€ 2,056	€ 2,345	€ 9,990	
35	€ 753	€ 474	€ 2,477	€ 2,991	€ 3,739	€ 11,498	
40	€ 1,242	€ 816	€ 3,638	€ 4,059	€ 5,620	€ 12,886	
45	€ 1,971	€ 1,423	€ 4,762	€ 5,024	€ 7,465	€ 13,177	
50	€ 2,901	€ 2,267	€ 5,908	€ 6,056	€ 9,317	€ 12,141	
55	€ 4,446	€ 3,802	€ 7,278	€ 6,881	€ 10,630	€ 10,531	
60	€ 6,171	€ 5,478	€ 8,382	€ 7,599	€ 9,891	€ 9,345	
65	€ 8,857	€ 8,576	€ 10,012	€ 9,220	€ 10,333	€ 9,530	
70	€ 4,086	€ 4,134	€ 5,955	€ 6,365	€ 7,763	€ 8,539	
75	€ 2,440	€ 2,469	€ 3,557	€ 3,801	€ 4,636	€ 5,100	
80	€ 1,873	€ 1,895	€ 2,729	€ 2,917	€ 3,558	€ 3,914	
85	€ 1,362	€ 1,378	€ 1,985	€ 2,122	€ 2,588	€ 2,846	
90	€ 851	€ 861	€ 1,241	€ 1,326	€ 1,617	€ 1,779	

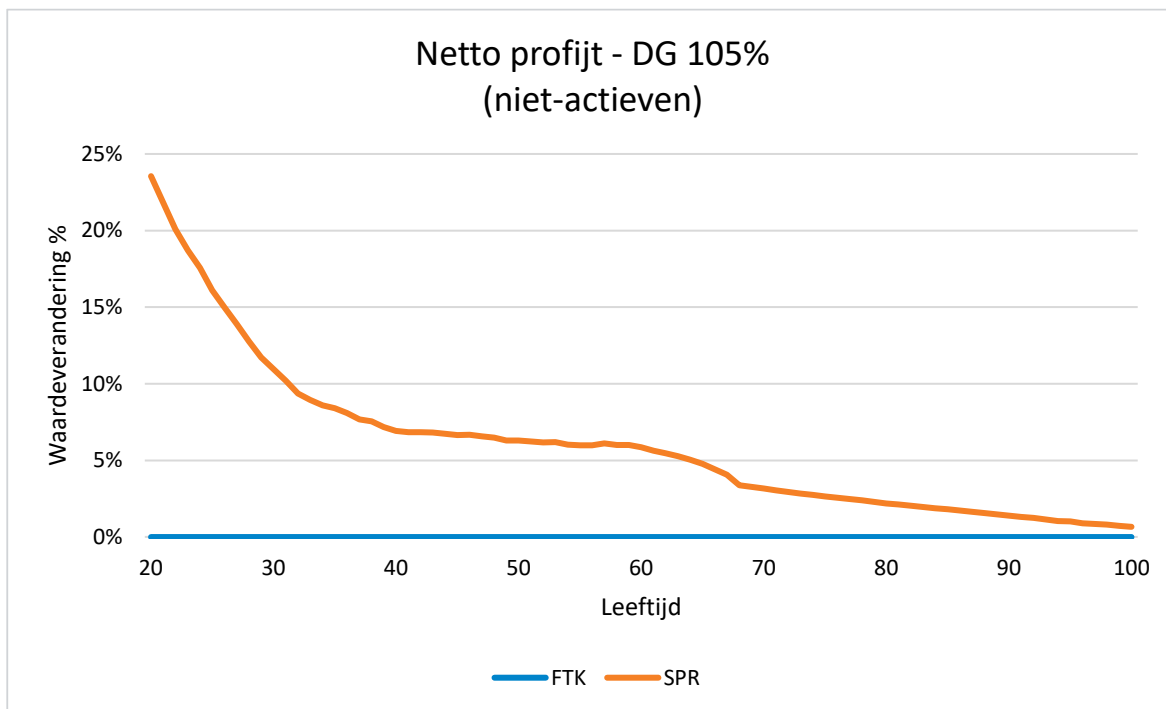
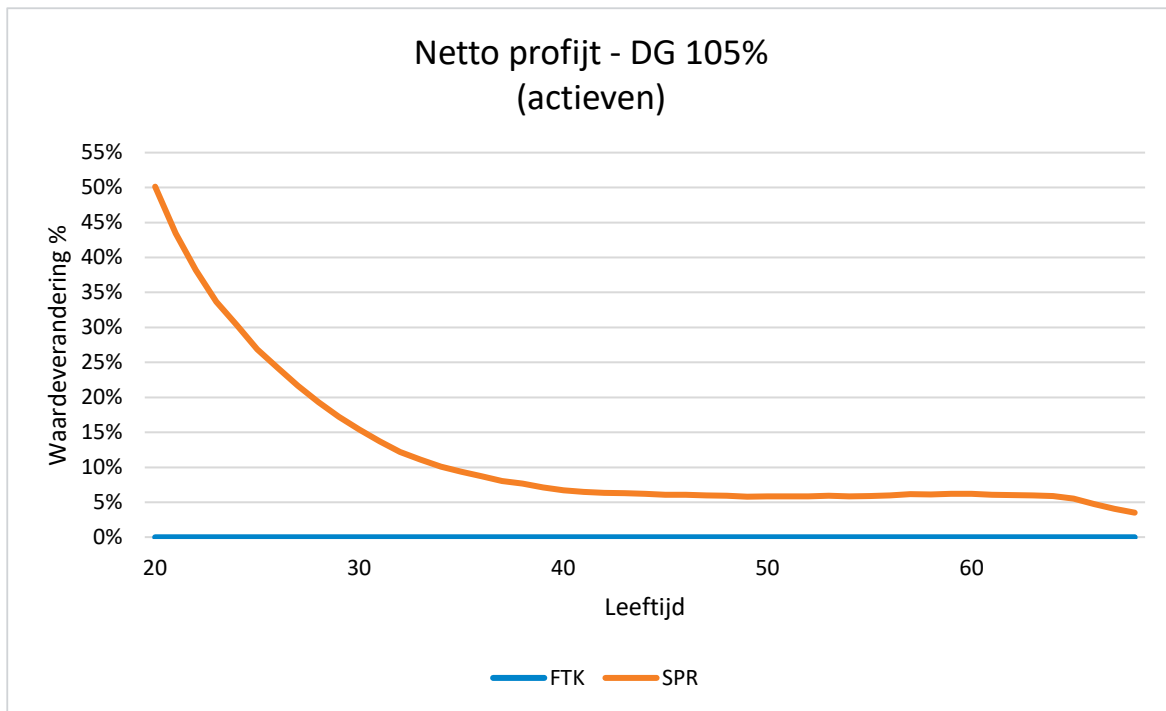

Dekkingsgraad 105%

Leeftijd	Uitkering reëel t.o.v. huidig FTK - DG 105%					
	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
Actieven						
25	51%	54%	100%	148%	143%	443%
30	51%	52%	100%	135%	140%	364%
35	51%	49%	100%	120%	138%	294%
40	52%	49%	100%	107%	137%	248%
45	52%	47%	100%	99%	136%	200%
50	55%	46%	100%	94%	136%	173%
55	59%	52%	100%	93%	136%	152%
60	67%	60%	100%	96%	134%	140%
65	76%	72%	100%	100%	126%	134%
Niet-actieven						
25	31%	40%	100%	197%	168%	859%
30	33%	39%	100%	170%	163%	641%
35	38%	41%	100%	149%	159%	493%
40	41%	40%	100%	129%	154%	386%
45	45%	42%	100%	114%	148%	279%
50	50%	43%	100%	103%	144%	213%
55	57%	52%	100%	99%	141%	170%
60	66%	62%	100%	100%	136%	148%
65	76%	73%	100%	101%	126%	136%
70	82%	82%	100%	105%	120%	132%
75	85%	85%	100%	104%	116%	125%
80	88%	88%	100%	103%	111%	119%
85	90%	90%	100%	102%	108%	114%
90	92%	92%	100%	101%	105%	110%

DG 105%				
Leeftijd	Kans op verlaging		Mate van verlaging	
	FTK	SPR	FTK	SPR
25	5.1%	1.5%	-1.7%	-3.6%
30	5.1%	1.6%	-1.8%	-3.5%
35	5.2%	1.7%	-1.8%	-3.4%
40	5.3%	1.8%	-1.7%	-3.4%
45	5.6%	2.1%	-1.7%	-3.3%
50	6.2%	2.2%	-1.7%	-3.2%
55	8.8%	2.4%	-1.7%	-3.2%
60	11.8%	2.8%	-1.7%	-3.0%
65	10.8%	3.3%	-1.7%	-2.9%
70	9.2%	3.0%	-1.7%	-2.8%
75	8.5%	3.0%	-1.7%	-2.8%
80	6.8%	3.0%	-1.7%	-2.7%
85	4.6%	2.7%	-1.6%	-2.7%
90	2.7%	2.1%	-1.4%	-2.6%

UPO-bedragen - DG 105%						
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25	€ 5,755	€ 5,383	€ 11,894	€ 14,353	€ 15,503	€ 45,082
30	€ 5,986	€ 5,483	€ 12,767	€ 13,957	€ 15,928	€ 40,509
35	€ 6,394	€ 5,469	€ 12,900	€ 13,178	€ 16,253	€ 34,028
40	€ 6,307	€ 5,221	€ 12,495	€ 12,219	€ 16,175	€ 27,766
45	€ 6,408	€ 5,412	€ 12,077	€ 11,475	€ 16,058	€ 23,562
50	€ 6,727	€ 5,860	€ 11,724	€ 11,041	€ 15,893	€ 19,270
55	€ 7,647	€ 6,867	€ 11,393	€ 10,575	€ 15,711	€ 15,141
60	€ 8,450	€ 7,701	€ 10,604	€ 9,864	€ 12,956	€ 11,850
65	€ 9,943	€ 9,492	€ 10,579	€ 9,956	€ 10,889	€ 10,417
Niet-actieven						
25	€ 174	€ 106	€ 729	€ 979	€ 924	€ 5,712
30	€ 503	€ 309	€ 1,806	€ 2,341	€ 2,353	€ 11,391
35	€ 841	€ 524	€ 2,818	€ 3,409	€ 3,751	€ 13,156
40	€ 1,422	€ 916	€ 4,067	€ 4,582	€ 5,642	€ 14,663
45	€ 2,217	€ 1,590	€ 5,297	€ 5,656	€ 7,506	€ 14,851
50	€ 3,253	€ 2,538	€ 6,503	€ 6,773	€ 9,372	€ 13,621
55	€ 4,878	€ 4,287	€ 7,784	€ 7,699	€ 11,206	€ 11,753
60	€ 6,823	€ 6,252	€ 8,684	€ 8,432	€ 10,696	€ 10,356
65	€ 9,464	€ 9,143	€ 10,071	€ 9,606	€ 10,370	€ 10,058
70	€ 4,555	€ 4,581	€ 6,260	€ 6,925	€ 8,499	€ 9,284
75	€ 2,720	€ 2,736	€ 3,739	€ 4,136	€ 5,076	€ 5,545
80	€ 2,088	€ 2,100	€ 2,869	€ 3,174	€ 3,895	€ 4,255
85	€ 1,518	€ 1,527	€ 2,087	€ 2,308	€ 2,833	€ 3,095
90	€ 949	€ 954	€ 1,304	€ 1,443	€ 1,771	€ 1,934

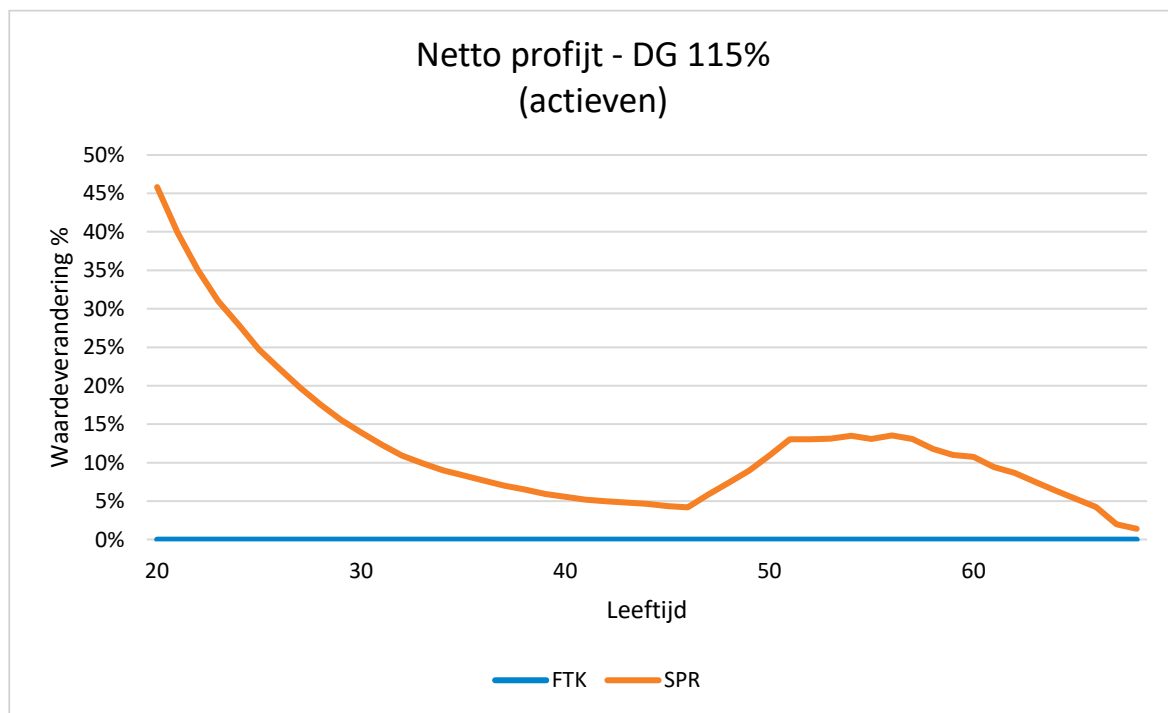

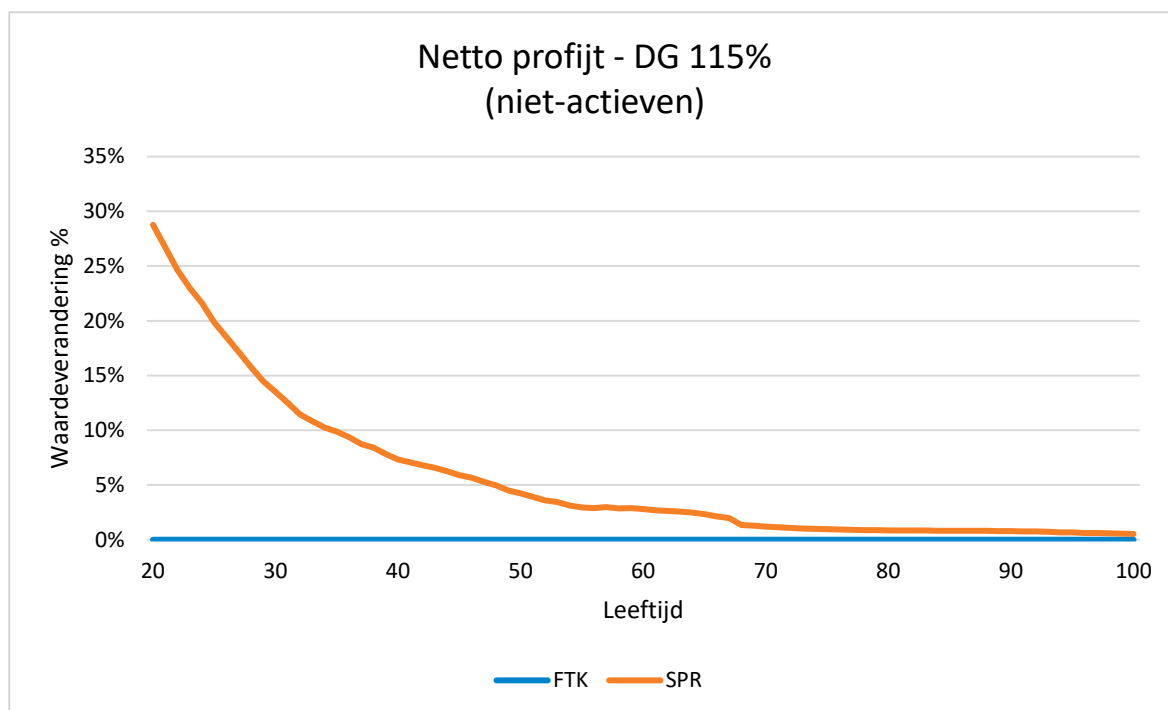
Dekkingsgraad 115%

Uitkering reëel t.o.v. huidig FTK - DG 115%						
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
Actieven	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25	52%	55%	100%	154%	139%	471%
30	52%	53%	100%	140%	137%	385%
35	53%	50%	100%	125%	136%	315%
40	54%	50%	100%	111%	134%	263%
45	54%	47%	100%	101%	131%	207%
50	56%	49%	100%	101%	130%	188%
55	60%	56%	100%	101%	129%	165%
60	67%	63%	100%	101%	129%	147%
65	76%	72%	100%	101%	123%	135%
Niet-actieven						
25	33%	43%	100%	219%	164%	965%
30	35%	42%	100%	185%	156%	703%
35	40%	43%	100%	160%	153%	529%
40	43%	42%	100%	135%	148%	404%
45	46%	42%	100%	117%	143%	288%
50	52%	43%	100%	103%	137%	214%
55	58%	51%	100%	97%	133%	166%
60	66%	60%	100%	97%	130%	144%
65	76%	71%	100%	99%	123%	133%
70	82%	81%	100%	103%	119%	129%
75	85%	84%	100%	103%	117%	123%
80	88%	87%	100%	102%	113%	118%
85	91%	90%	100%	101%	109%	113%
90	93%	92%	100%	101%	106%	109%

DG 115%				
Leeftijd	Kans op verlaging		Mate van verlaging	
	FTK	SPR	FTK	SPR
25	4.7%	1.4%	-1.7%	-3.6%
30	4.8%	1.4%	-1.7%	-3.6%
35	4.9%	1.5%	-1.7%	-3.5%
40	4.9%	1.7%	-1.7%	-3.4%
45	5.0%	1.9%	-1.7%	-3.4%
50	5.4%	1.9%	-1.7%	-3.3%
55	6.4%	1.9%	-1.7%	-3.4%
60	7.2%	1.9%	-1.7%	-3.3%
65	6.0%	1.6%	-1.7%	-3.4%
70	4.7%	1.2%	-1.7%	-3.4%
75	4.0%	1.0%	-1.7%	-3.4%
80	3.0%	0.8%	-1.7%	-3.4%
85	1.8%	0.5%	-1.7%	-3.5%
90	0.9%	0.3%	-1.6%	-3.5%

UPO-bedragen - DG 115%												
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)			Verwachting (mediaan)			Goed-weer (95% percentiel)					
Actieven	FTK		SPR	FTK		SPR	FTK		SPR			
25	€	5,877	€	5,419	€	11,868	€	14,746	€	15,124	€	47,414
30	€	6,275	€	5,555	€	12,833	€	14,517	€	15,738	€	43,027
35	€	6,589	€	5,576	€	13,444	€	13,792	€	15,973	€	36,294
40	€	6,590	€	5,370	€	13,222	€	12,846	€	16,032	€	29,614
45	€	6,807	€	5,577	€	12,861	€	12,125	€	15,946	€	25,222
50	€	7,307	€	6,517	€	12,550	€	12,550	€	15,873	€	22,195
55	€	8,298	€	8,046	€	12,134	€	12,233	€	15,785	€	17,699
60	€	9,136	€	9,162	€	11,016	€	10,981	€	13,971	€	13,220
65	€	10,126	€	10,014	€	10,661	€	10,489	€	10,959	€	10,968
Niet-actieven												
25	€	195	€	117	€	811	€	1,131	€	927	€	6,701
30	€	568	€	341	€	2,014	€	2,680	€	2,358	€	13,060
35	€	931	€	570	€	3,120	€	3,850	€	3,770	€	14,953
40	€	1,614	€	999	€	4,504	€	5,113	€	5,670	€	16,326
45	€	2,459	€	1,718	€	5,841	€	6,231	€	7,535	€	16,328
50	€	3,655	€	2,749	€	7,098	€	7,353	€	9,403	€	14,740
55	€	5,451	€	4,636	€	8,361	€	8,143	€	11,235	€	12,501
60	€	7,414	€	6,993	€	9,044	€	8,760	€	11,553	€	10,789
65	€	9,642	€	9,401	€	10,150	€	9,864	€	10,437	€	10,318
70	€	4,984	€	4,973	€	6,616	€	7,093	€	8,965	€	9,558
75	€	2,977	€	2,961	€	3,951	€	4,223	€	5,354	€	5,690
80	€	2,284	€	2,266	€	3,032	€	3,232	€	4,109	€	4,354
85	€	1,661	€	1,643	€	2,205	€	2,344	€	2,988	€	3,159
90	€	1,038	€	1,025	€	1,378	€	1,462	€	1,868	€	1,970

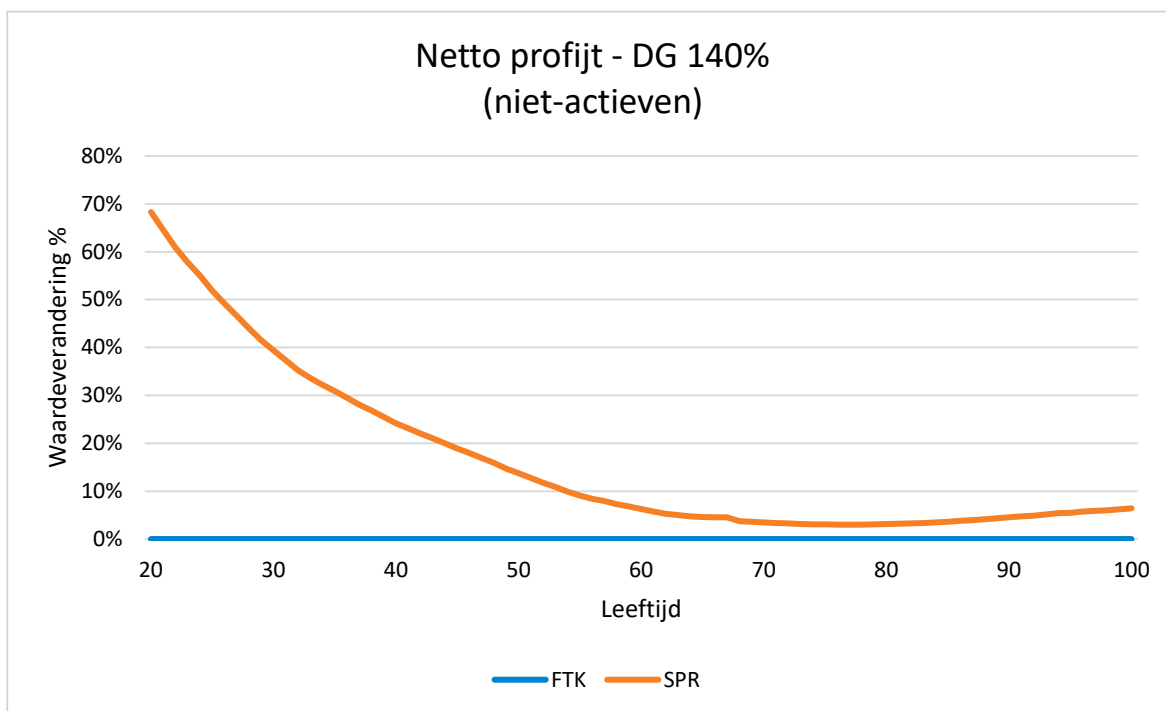
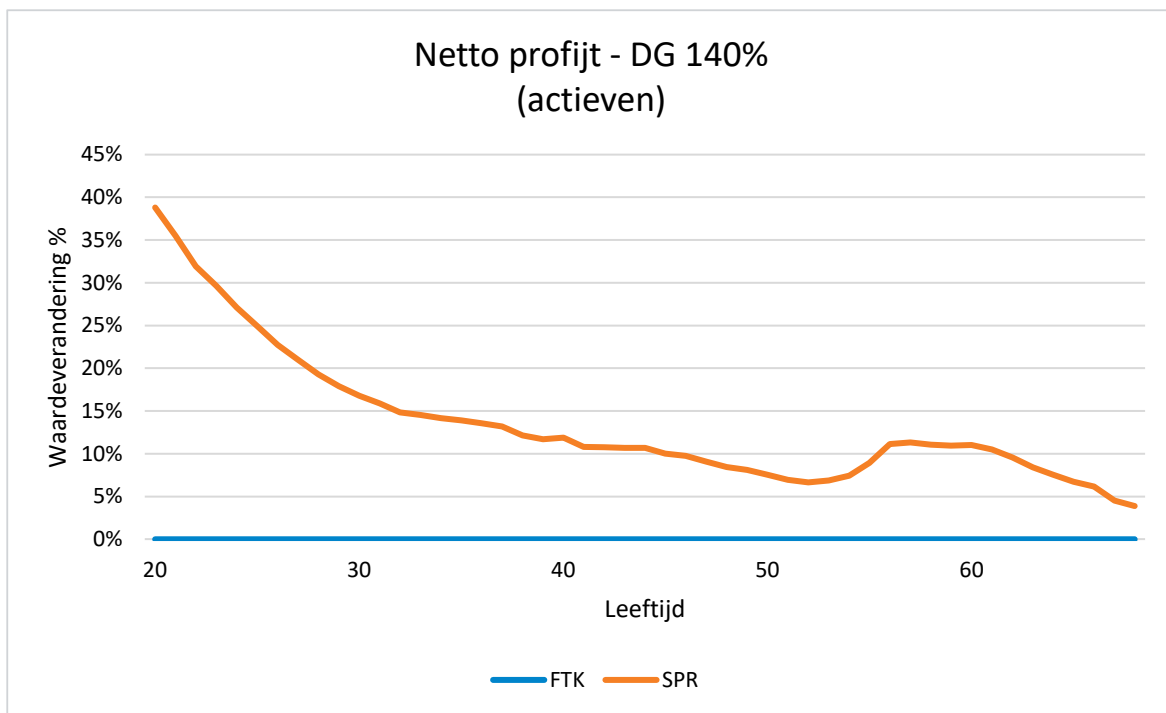

Dekkingsgraad 140%

Uitkering reëel t.o.v. huidig FTK - DG 140%						
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
Actieven	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25	56%	58%	100%	169%	133%	525%
30	55%	58%	100%	158%	132%	451%
35	57%	55%	100%	144%	130%	372%
40	59%	55%	100%	127%	128%	314%
45	59%	52%	100%	115%	126%	242%
50	61%	50%	100%	104%	122%	196%
55	64%	55%	100%	101%	120%	165%
60	69%	64%	100%	102%	117%	149%
65	75%	73%	100%	102%	114%	136%
Niet-actieven						
25	38%	62%	100%	323%	153%	1416%
30	41%	60%	100%	263%	150%	997%
35	45%	58%	100%	216%	143%	708%
40	48%	55%	100%	173%	137%	513%
45	52%	52%	100%	143%	132%	349%
50	57%	50%	100%	120%	127%	246%
55	62%	57%	100%	107%	123%	182%
60	68%	63%	100%	101%	118%	149%
65	75%	72%	100%	101%	114%	134%
70	81%	83%	100%	105%	112%	131%
75	84%	86%	100%	105%	112%	126%
80	87%	90%	100%	105%	112%	122%
85	90%	93%	100%	105%	110%	118%
90	93%	97%	100%	106%	108%	115%

DG 140%				
Leeftijd	Kans op verlaging		Mate van verlaging	
	FTK	SPR	FTK	SPR
25	3.6%	1.4%	-1.7%	-3.7%
30	3.6%	1.4%	-1.8%	-3.6%
35	3.6%	1.5%	-1.8%	-3.5%
40	3.7%	1.7%	-1.8%	-3.4%
45	3.8%	1.8%	-1.8%	-3.4%
50	3.9%	1.8%	-1.7%	-3.4%
55	3.8%	1.8%	-1.7%	-3.4%
60	3.3%	1.7%	-1.7%	-3.4%
65	2.3%	1.3%	-1.6%	-3.4%
70	1.5%	0.9%	-1.6%	-3.5%
75	1.1%	0.7%	-1.7%	-3.5%
80	0.6%	0.5%	-1.7%	-3.5%
85	0.3%	0.3%	-1.7%	-3.6%
90	0.1%	0.2%	-1.7%	-3.7%

UPO-bedragen - DG 140%						
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)	
	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR
25	€ 6,180	€ 5,461	€ 11,709	€ 15,537	€ 14,135	€ 52,052
30	€ 6,638	€ 5,726	€ 12,766	€ 16,063	€ 14,912	€ 50,049
35	€ 7,107	€ 5,957	€ 13,526	€ 15,696	€ 15,349	€ 42,578
40	€ 7,214	€ 5,879	€ 14,010	€ 14,972	€ 15,474	€ 35,808
45	€ 7,741	€ 6,295	€ 14,378	€ 14,422	€ 15,582	€ 30,616
50	€ 8,591	€ 7,074	€ 14,395	€ 13,966	€ 15,695	€ 24,777
55	€ 9,833	€ 9,014	€ 14,106	€ 13,609	€ 15,741	€ 19,701
60	€ 10,131	€ 10,800	€ 12,519	€ 12,844	€ 14,615	€ 15,456
65	€ 10,452	€ 11,630	€ 11,005	€ 12,168	€ 11,423	€ 12,737
Niet-actieven						
25	€ 244	€ 180	€ 876	€ 1,789	€ 932	€ 10,448
30	€ 705	€ 510	€ 2,247	€ 4,106	€ 2,368	€ 19,498
35	€ 1,157	€ 826	€ 3,611	€ 5,637	€ 3,794	€ 21,599
40	€ 1,993	€ 1,438	€ 5,478	€ 7,227	€ 5,707	€ 22,467
45	€ 3,107	€ 2,392	€ 7,061	€ 8,511	€ 7,584	€ 21,771
50	€ 4,639	€ 3,679	€ 8,628	€ 9,621	€ 9,488	€ 19,054
55	€ 6,682	€ 5,998	€ 10,017	€ 10,279	€ 11,341	€ 15,669
60	€ 8,292	€ 8,617	€ 10,369	€ 10,634	€ 12,204	€ 13,067
65	€ 9,950	€ 10,980	€ 10,481	€ 11,519	€ 10,881	€ 12,063
70	€ 5,809	€ 5,904	€ 7,807	€ 8,147	€ 9,028	€ 10,918
75	€ 3,469	€ 3,474	€ 4,662	€ 4,794	€ 5,391	€ 6,424
80	€ 2,662	€ 2,630	€ 3,578	€ 3,630	€ 4,138	€ 4,864
85	€ 1,936	€ 1,891	€ 2,602	€ 2,609	€ 3,009	€ 3,496
90	€ 1,210	€ 1,170	€ 1,626	€ 1,615	€ 1,881	€ 2,165

Gevoeligheidsanalyse rente

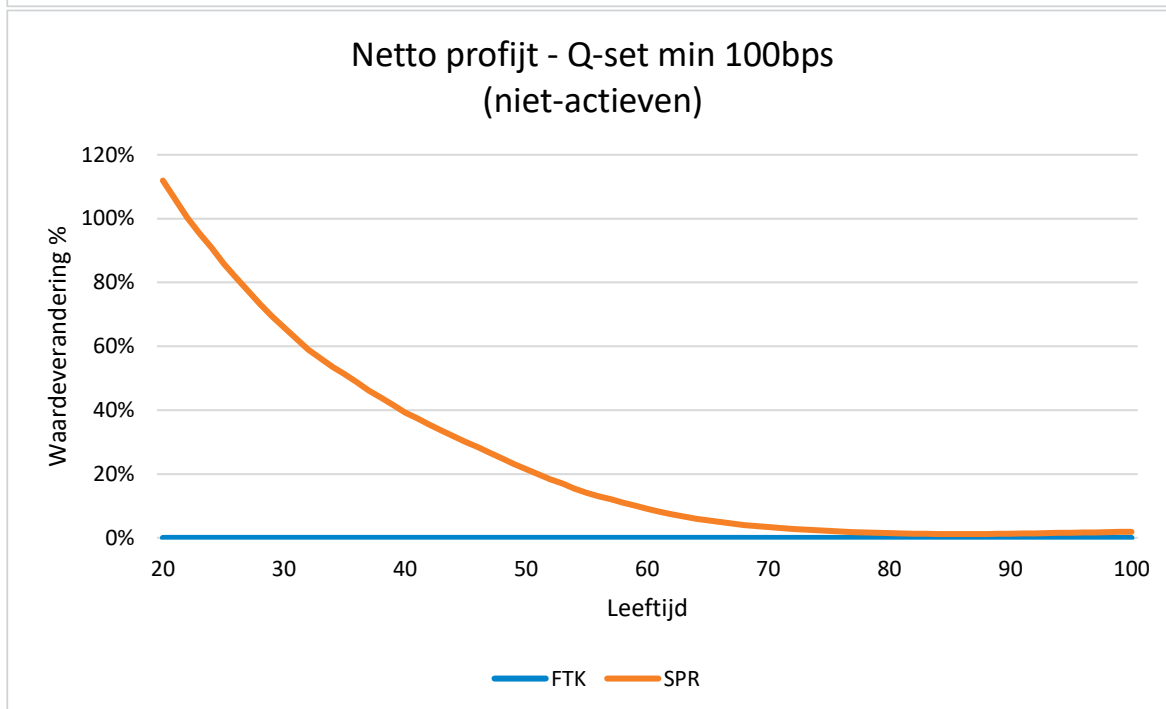
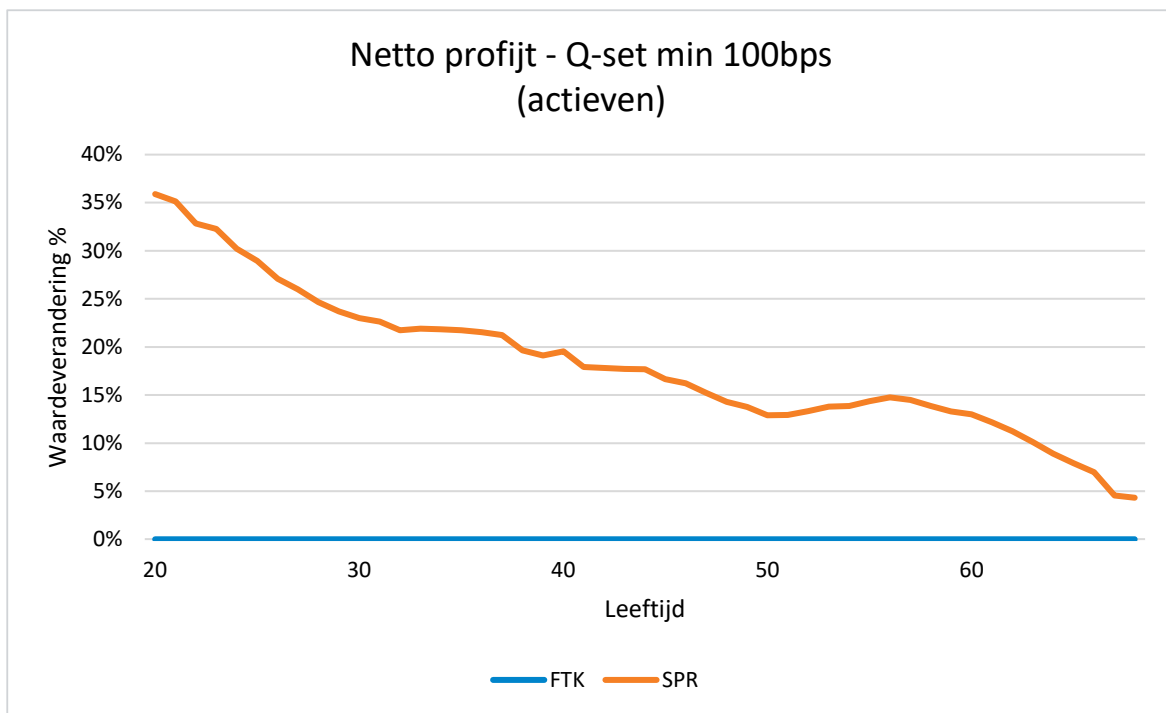
Naast een gevoeligheid op de dekkingsgraad, is ook de gevoeligheid op het niveau van de rente op de uitkomsten uitgewerkt. Hierbij is enkel voor netto profijt en UPO bedragen gekeken, o.b.v.

de DNB-sets P- en Q met -1% en +1% rente. Uitgangspunt is nog altijd een dekkingsgraad bij invaren van 130%.

Bij een 1% lagere rente is het kapitaal bij invaren hoger. Voor netto profijt worden de verschillen met FTK groter, en komt voor alle generaties de SPR er nog beter uit dan in de basis berekening. Voor actieve deelnemers wordt het effect van afschaffen doorsneesystematiek groter, waardoor de verschillen tussen SPR en FTK kleiner worden in UPO termen. Bij een 1% hogere rente is het kapitaal bij invaren lager. Voor netto profijt zijn de uitkomsten dan minder gunstig, maar nog altijd is voor alle cohorten en statussen een vooruitgang ten opzichte van FTK zichtbaar.

Het valt te zien dat de afspraken robuust zijn voor zowel hogere als lagere rente bij invaren, en het niveau van de rente heeft een beperkte impact op de algehele evenwichtigheid tussen de generaties.

UPO-bedragen - DG 130% - min 100bps								
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)			
Actieven	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR		
25	€ 6,006	€ 5,325	€ 11,690	€ 15,158	€ 14,220	€ 50,351		
30	€ 6,512	€ 5,714	€ 12,733	€ 16,170	€ 14,996	€ 50,534		
35	€ 6,921	€ 6,030	€ 13,497	€ 16,019	€ 15,405	€ 44,068		
40	€ 6,991	€ 6,054	€ 13,964	€ 15,491	€ 15,491	€ 36,837		
45	€ 7,496	€ 6,535	€ 14,249	€ 14,802	€ 15,635	€ 31,135		
50	€ 8,258	€ 7,243	€ 14,122	€ 14,056	€ 15,721	€ 24,776		
55	€ 9,532	€ 8,915	€ 13,788	€ 13,207	€ 15,766	€ 18,978		
60	€ 9,913	€ 10,042	€ 12,200	€ 11,812	€ 14,610	€ 14,158		
65	€ 10,336	€ 10,839	€ 10,917	€ 11,345	€ 11,275	€ 11,871		
Niet-actieven								
25	€ 228	€ 241	€ 875	€ 2,235	€ 931	€ 12,695		
30	€ 661	€ 672	€ 2,245	€ 4,956	€ 2,367	€ 22,772		
35	€ 1,098	€ 1,044	€ 3,611	€ 6,587	€ 3,791	€ 24,458		
40	€ 1,886	€ 1,774	€ 5,381	€ 8,205	€ 5,700	€ 24,550		
45	€ 2,935	€ 2,734	€ 6,904	€ 9,265	€ 7,572	€ 22,958		
50	€ 4,425	€ 3,938	€ 8,446	€ 10,024	€ 9,484	€ 19,461		
55	€ 6,406	€ 5,956	€ 9,766	€ 9,916	€ 11,335	€ 15,028		
60	€ 8,088	€ 8,065	€ 10,099	€ 9,854	€ 12,202	€ 12,062		
65	€ 9,843	€ 10,213	€ 10,398	€ 10,712	€ 10,739	€ 11,219		
70	€ 5,639	€ 5,638	€ 7,589	€ 7,588	€ 9,017	€ 10,097		
75	€ 3,368	€ 3,325	€ 4,533	€ 4,476	€ 5,385	€ 5,956		
80	€ 2,585	€ 2,524	€ 3,479	€ 3,397	€ 4,133	€ 4,520		
85	€ 1,880	€ 1,818	€ 2,530	€ 2,447	€ 3,006	€ 3,256		
90	€ 1,175	€ 1,127	€ 1,581	€ 1,517	€ 1,878	€ 2,019		

DNB-sets P- en Q met +1% RTS

UPO-bedragen - DG 130% - plus 100bps								
Leeftijd	Slecht-weer (5% percentiel)		Verwachting (mediaan)		Goed-weer (95% percentiel)			
Actieven	FTK	SPR	FTK	SPR	FTK	SPR		
25	€ 6,051	€ 5,553	€ 11,848	€ 15,426	€ 14,770	€ 50,751		
30	€ 6,522	€ 5,661	€ 12,862	€ 15,018	€ 15,399	€ 44,788		
35	€ 6,837	€ 5,669	€ 13,567	€ 14,203	€ 15,823	€ 37,606		
40	€ 6,891	€ 5,369	€ 13,871	€ 13,129	€ 15,865	€ 30,545		
45	€ 7,320	€ 5,656	€ 13,568	€ 12,513	€ 15,847	€ 26,315		
50	€ 7,903	€ 6,270	€ 13,328	€ 12,192	€ 15,842	€ 21,641		
55	€ 9,101	€ 8,334	€ 12,901	€ 12,811	€ 15,772	€ 18,657		
60	€ 9,693	€ 10,170	€ 11,576	€ 12,196	€ 14,578	€ 14,750		
65	€ 10,282	€ 11,041	€ 10,816	€ 11,557	€ 11,077	€ 12,102		
Niet-actieven								
25	€ 223	€ 102	€ 872	€ 1,072	€ 929	€ 6,440		
30	€ 634	€ 304	€ 2,197	€ 2,558	€ 2,364	€ 12,851		
35	€ 1,041	€ 512	€ 3,400	€ 3,752	€ 3,784	€ 14,752		
40	€ 1,810	€ 912	€ 4,918	€ 5,044	€ 5,682	€ 16,485		
45	€ 2,779	€ 1,652	€ 6,332	€ 6,285	€ 7,561	€ 16,894		
50	€ 4,116	€ 2,766	€ 7,724	€ 7,669	€ 9,451	€ 15,607		
55	€ 6,069	€ 5,021	€ 9,009	€ 8,950	€ 11,284	€ 13,813		
60	€ 7,881	€ 7,854	€ 9,534	€ 9,806	€ 12,202	€ 12,123		
65	€ 9,786	€ 10,281	€ 10,301	€ 10,794	€ 10,550	€ 11,305		
70	€ 5,443	€ 5,421	€ 7,071	€ 7,745	€ 8,965	€ 10,471		
75	€ 3,250	€ 3,199	€ 4,223	€ 4,570	€ 5,354	€ 6,179		
80	€ 2,494	€ 2,428	€ 3,241	€ 3,468	€ 4,109	€ 4,689		
85	€ 1,814	€ 1,748	€ 2,357	€ 2,498	€ 2,988	€ 3,377		
90	€ 1,134	€ 1,084	€ 1,473	€ 1,549	€ 1,868	€ 2,094		

